

מעלה

במעלות
התורה והחסידות

65

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

כל תושבי העיירה הביטו בנו במבט מאשים... אבל מה לעשות שנפשי חשקה בתורה ובלימוד בישיבה? למחרת בשעה שתיים עשרה בצהריים נמלטתי שוב. ידעתי כי המנהל יושב כעת בפגישה. כך הגעתי אל ברונמות' לפני פורים של שנת ת"ש, שם למדתי מסכת מגילה בישיבה אצל רבי יעקב שפירא

שיחה מרתקת עם מרן גאב"ד ירושלים הגאון הגדול רבי יצחק טוביה וייס שליט"א, על קורות חייו

צריך לצאת לעסקיו בשעת בוקר מוקדמת, על כן הקדים להתפלל בבית. התעוררתי משנתי, ואני שומע מתיקות כזו, ערגה כזו... כשהתעוררתי, שמעתי אותו אומר את "אז ישיר" בניגון שובה לב, מילה במילה, בהטעמה...

גם אמי ע"ה הי"ד הייתה יראה את ה' ובמצוותיו חפצה מאד. בכל בוקר, בעת לכתי אל הלימודים, הייתה עוסקת בתפילתה, שאותה החלה בשש בבוקר, והייתה רק מנענעת לי בראשה לשלום.

מה זוכר עוד הגאב"ד מעבודת ה' של אביו?

את ברכת המזון שלו, שנאמרה תמיד במתינות, בנוסח מרטיט ומיוחד. אבא היה יוצא לעסקיו בכל בוקר, אבל תחילה אכל פת שחרית. וברכת המזון שלו? הלוואי שתפילת נעילה שלי לקראת

מרן גאב"ד ירושלים, הגרי"ט וייס שליט"א, תולה את כל מה שזכה אליו באביו וברבותיו, שחינכוהו והביאוהו לחיי העולם הבא, והקרן קיימת בעולם הזה, כשזכה לעלות ולשבת על הכיסא הרם של גאוני תקיפי מרי דארעא קדישא.

מרן הגאב"ד משחזר: אבא (הרה"צ ר' שלמה הי"ד) השקיע בי כוחות רבים. אני זוכר עד היום, כאשר למד עמי גמרא, היה לפתע מנתר בהתלהבות ואומר: מה היינו עושים בלי רש"י? איך היינו מבינים את הסוגיה הזו ללא הפירוש המתוק של רש"י?!...

היכן התגורר הרב בילדותו? בעיירה פעינג הסמוכה לפרשבורג. אבא היה יהודי צדיק שכל כולו מקשה אחת של עבודת ה'. אני זוכר כאשר הייתי ילד בן שש, אבא לקח אותי אל גינה סמוכה, ישבנו על ספסל, והוא לימד אותי את הפירוש על המשניות של "איזהו מקומן" שאומרים בכל בוקר. הוא אמר לי: "אי אפשר לומר את המשניות הללו בלי להבין את הפירוש". כשהייתי ילד קטן, היה מביא לי פתקאות שבהן שמות של הזקוקים לישועה, כתובות בשפת הדייטש (-גרמנית), וביקש ממני להתפלל על פלוני הזקוק לרפואה ופלוני הצריך פרנסה. הוא האמין באמת ובתמים שתפילתי, תפילת ילד קטן, מועילה.

אבא ותפילותיו הבלתי נשכחות

איך הייתה תפילתו של אבא? עיניו של מרן הגאב"ד נעצמות, קולו נרגש: התפילה של אבא? הא, עוד חקוקה בעצמותי. זו הייתה עבודת ה' מיוחדת במינה. מחוזה מופלא עוד עומד לנגד עיני, ולא מש ממני עד היום הזה. אבא היה

מוצאי היום הקדוש תדמה במשהו לברכת המזון שלו ביום רגיל. עיניו היו עצומות, וקולו מלא טעם והתלהבות. הגאב"ד משחזר מילה במילה, בניגון מיוחד, מלא ערגה, כפי ששמע כילד, את ברכת המזון יוצאת מפי אביו: "שלא... נבוש... ולא... ניכלם... ולא... ניכשל... לעולם... ועד".

הגאב"ד נזכר: אני זוכר, שביליל הסדר, בשנה אחת, התעלף אבא באמצע אמירת "רחם נא" מרוב התרגשות, והיו צריכים להוציא אותו ישוב על כיסאו מהחדר.

הרי בהלכה נפסק, שאסור שיהיה סכין על השולחן בשעת ברכת המזון, כיוון שחסידי אחד דקר עצמו מרוב צער, כשאמר "רחם נא"... כשראיתי את אבא מתעלף, הבנתי את ההלכה הזו... אבל גם כשלא התעלף, הוא בער בשעת ברכת המזון. כל ברכת המזון, בכל יום רגיל, הייתה תורה שלמה.

שלהי שנת תרצ"ז.

קול בכי מרטיט נשמע בבית משפחת וייס שבפעזינג, הסמוכה לפרשבורג.

והנה קול נער בוכה...

היה זה הילד יצחק טוביה בן האחת עשרה, בנה הצעיר של אחת המשפחות המפוארות בקהילה, משפחת וייס.

לא היה זה בכי על משחק שנשבר או ממתק שנעלם. היה זה בכי טהור, רצוף אהבה וגעגועים לתורה הקדושה.

"אבא רחימא", בכה הנער, שעתיד להאיר את שמי עם ישראל ברבות השנים, ולשבת על כס ברבנות בעיה"ק ירושלים, "אינני רוצה ללכת יותר לבית הספר הגוי, אנא, שילחו אותי ללמוד בישיבה קדושה, למען אוכל למלא את כל שעותי בש"ס ופוסקים..."

דמעות נקשרו בעיני ההורים האוהבים, והתערבו הדמעות של הצער והכאב, כהזדהות עם הילד, בדמעות של התרגשות וגיל על ה'נחת' שזכו בה...

כי זאת יש לדעת: חוק חינוך חובה חל במדינת סלובקיה, ולפיו כל ילד וילדה חייבים ללמוד בבית הספר המקומי. בשל כך נאלץ הילד יצחק טוביה ללכת יום יום עם חבריו לבית הספר הנוכרי, ורק אחר הצהריים היו מתאספים בתלמוד תורה, ולומדים לימודי קודש עד השעה שבע בערב.

בתקופת החופשה, כאשר היו המורים והתלמידים מתענגים על מנעמי החופשה הארוכה, התענגו נפשותיהם של התלמידים היהודים מזיו השכינה. באותם ימים - ששון ושמחה שלטו בקהילה היהודית. הילדים למדו בתלמוד התורה כל היום, מהבוקר עד הערב...

אך את יצחק טוביה זה לא סיפק. דרוש דרש מהוריו לעזוב את העיירה ולגלות למקום תורה, שם יוכל לתת פורקן לנפשו הכמהה והמתגעגעת לתורה, ויוכל להרוות את צימאונו מים חיים, הנחצבים מבארה של תורה.

האב דמע יחד עם הבן ואמו: "שאלה כזו צריך לשאול אדם גדול", ונסעו האב עם בנו ל'דין תורה' מרתק מאין כמוהו, בבית דינו של הגאון הקדוש רבי יהושע בוקסבוים ז"ע הי"ד, גאב"ד וראש ישיבת

גאלאנטא, מאור גולת הונגריה באותה תקופה.

שבעים ושבע שנה לאחר מכן ישחזר מרן הגאב"ד שליט"א את קורות אותה שאלה ותשובה, שעסקו בו עצמו ובעתידו, ויספר על חסדי ה' ונפלאותיו.

הכרעה מפתיעה

אני זוכר עד היום - נוצצות עיניו הטהורות של מרן שליט"א - המחזה הזה לא מש מנגד עיניי. זוכר אני את ההפתעה שהייתה לי, כאשר הרב מגאלאנטא לא היסס אפילו לרגע לפני שפסק בנידון, לאחר שאבא תיאר בפניו את בכייתי. וכך אמר אותו גאון וקדוש: "טוב יותר ללמוד בבית ספר של הגויים, ולהיות סמוך אצל שולחן אביך, מאשר ללמוד אצל היהודים רחוק מאבא"---

הייתי מופתע מאוד. יותר מזה הופתעתי מהנחרצות שבתשובה, שנאמרה ברגע, ללא כל היסוס. אחרי זה כבר הבנתי---

מן הסתם לא הייתה זו הוראה לרבים; תלוי מי הבן, תלוי מי האב...

מרן הגאב"ד מסכים, ומוסיף: כן, אבא כזה... הא... הוא נאנה, ונראה כי דמותו של אבא חופפת עליו מעודו עד היום הזה...

והוא ממשיך: הרב מגאלאנטא פסק את פסוקו, ושבנו הביתה.

שנתיים אחר כך פרצה המלחמה האיומה, שהפרידה ביני לבין אבא לנצח--- הימים מבין אני ומכיר טובה לאותו צדיק וקדוש, שגם הוא נעקד על קידוש ה'. בזכות הוראתו, ובזכות שלא נטה לשמוע קול בכיי, זכיתי לשאוב מעיינות של חיי תורה ויראת שמים מאבא עוד

שנתיים תמימות...

הרהבנו עוז ושאלנו: מנין היו לרב שליט"א מושגים גבוהים כאלו, כילד בן אחת עשרה, לבכות ולהתחנן לגלות מבית אבא כדי ללמוד

במקום שאהבה נפשו?

מרן גאב"ד שליט"א מחייך ומפטיר: פרגעסט א גוטע שאלה, איך וועל דיך דערציילן דעם סוד (-אתה שואל שאלה טובה, אגלה לך את הסוד)...

אחי הגדול, דוד יונה, בא בברית האירוסין באותו זמן, והוא קיבל במתנה את הספר 'עת לעשות' (ביידיש) של הגה"ק רבי הלל מקאלאמא זצ"ל. עיינתי בספר דנו, וראיתי כי הוא מאריך עד כמה

אסור ללמוד לימודי חול בכלל, ובפרט אצל גויים. זה השפיע עליי מאוד, ומכאן נבע מקור דמעותי...

עד כאן דברי הרב. אבל יכולים אנו רק לשער, כי בנוסף לכך, תעצומות נפש גדולות היו לילד, לצד חינוך שורשי ואיתן שקיבל בבית אביו ורב והעיירה, מהן חוצבה נפשו היוקדת, שהתרגשה

מדבריו המלהיטים של הגה"ק מקאלאמא...

שבת קודש לסדר "אחרי מות-קדושים", תרצ"ט.

והעיר פעזינג נבוכה---

בעיצומה של השבת, והיה זה חודשים מספר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, הגיחו הקלגסים הגרמניים אל תוך פעזינג ועשו בה שמות. באכזריות מרושעת הם גם תלשו את זקנו של רב העיר. הגאב"ד מספר, כי לפני כחמש מאות שנה נשרפו בפעזינג

לאחר שבועות נפרד הנער מהוריו, פרידה שהתבררה למפרע כפרידה לצמיתות, ועלה אל הרכבת---

מגלה לנו מרן הגאב"ד: עד היום נמצא באמתחתי מכתב, שכתב לי אבא לפני שהוגלה לאושוויץ, כאשר כבר הייתי בלונדון. במכתב כתב לי אבא יסודות חצובים של אמונה. הוא כתב לי שם, שעלי לדעת, כי מה שהקדוש ברוך הוא יעשה ויקבע - זה הטוב ביותר שיכול להיות. רק כך יכול להיות טוב, ולא אחרת. תדעו, קינדערלעך, הוא חזר וקבע במכתב, רק כמו שהקב"ה ינהיג, יהיה טוב, לא בשום צורה אחרת.

במכתב נוסף הורה לי אבא, שאשיר את זמירות השבת בדיוק כפי שהוא עצמו שר, ואכן עד היום הזה אני נשמע להוראה זו ועושה את רצונו. אני שר זמירות בדיוק כפי ששרנו בבית אבא.

מה היו דבריו האחרונים של אבא, לפני שנפרדתם?

היה זה בעת הפרידה בתחנת הרכבת. הייתי ילד בן שתיים עשרה, ורגע לפני שנסעתי הוא העניק לי סידור, שבתוכו כתוב בנוסח יידישאי: "האלט זיך אין אייבישטער אימעטום אין איבעראל" (תחזיק בהקב"ה תמיד ובכל מקום). הסידור הזה נעלם לי ברבות השנים.

מרן הגאב"ד קם ממקומו, ומוציא מבית גנזיו ספר עתיק של 'אורחות צדיקים'. שקיבל במתנה מאביו. הוא מראה לנו מה שכתב בשער הספר לפני שנים רבות: "הספר הקדוש הזה ניתן לי בעת נסיעתי מבית אבי מורי זצוקלה"ה הי"ד כדי ללמוד בו ולקיים מה שנאמר בו, בחודש סיון תרצ"ט. ובספר הזה למד א"א זצ"ל בעצמו, ועשה בו סימנים והגהות בכמה מקומות".

ברכת, כאמור, היו תשעה ילדים מפרשבורג וילד אחד מפעזינג... מלבדו לא נותרה לאחר המלחמה כמעט נפש יהודייה חיה מעיירת מולדתו---

לונדון - סיפור של הצלה ילד בודד בלונדון הבירה

הגאב"ד של הימים ההם: הגענו ללונדון, והקבוצה חולקה בין שלושה 'בתי ילדים'. כל התשעה מפרשבורג חולקו בין שני 'בתי ילדים', כל התשעה מפרשבורג חולקו בין שני בתי ילדים, ואני שובצתי בבית שלישי. בשבת הראשונה לשהותי שם הזדעזעתי לראות ילדים כותבים. התחלתי לבכות על שנפלתי למקום הזה, שבו מחללים שבת, ואם כי מנהל המוסד גער במחללי השבת, לא רציתי להישאר שם.

בלונדון חי יהודי צדיק יוסד עולם, רבי שמחה רובין זצ"ל, הרבי מסאסוב שמע על מצוקתי, נמיד במוצאי אותה שבת הכניס אותי

כשמונים נפשות על קידוש ה', ובתוכם אב"ד הקהילה, והיו מזכירים את שמותיהם בעת הזכרת נשמות כל השנים, עד לחורבן הקהילה בשואה. שמות הנרצחים היו חקוקים בטבלה מיוחדת, בכניסה לבית הכנסת, וזו הייתה מעוטרת בלהבת אש. בעת שפרצו הרשעים הרוצחים הגרמנים להיכל בית הכנסת, בעיצומה של שבת קודש, נטפלו הללו דווקא לטבלה זו. הם תלשו אותה מהקיר, ונכנסו עמה לביתנו שהיה סמוך לבית הכנסת. היינו אז באמצע סעודת שבת, ובאיומי רובה הם כפו על אבי הי"ד לתרגם להם בכתב כל תיבה הכתובה בה. כשסיים גיחכו הרשעים וסיננו בשפתיים נוטפות דם: "אנחנו לא שורפים. אנחנו יורים".

הגאב"ד: בזיכרוני עוד חקוק הבכי של אמי הי"ד, כששמעה את הדברים הללו. רחמנות, היא בקשה, יש לנו עשרה ילדים. עדיין לא ידעה מה מצפה לעם היהודי.

הגאב"ד נזכר: בשבת בצהריים נכנסו לביתנו שוב, ואמרו בלעג שארון הקודש כבר עולה בלהבות. שני אחים שלי הצליחו להציל את עשרים ספרי התורה, והם הוטמנו עד לתחילת המלחמה בביתנו. בחודשים שנותרו עד לגירוש, בימים של קריאת התורה, נהגתי להחביא באמתחתי את אחד מספרי התורה הללו, והבאתי אותו אל בית הכנסת כדי שיוכלו לקרוא בו.

מרן שליט"א נאנח: זה היה נורא נורא. אי אפשר לתאר את הפוגרום שעשו אנשי האס.אס. בעיר. כל הלילה הם עמדו והכו יהודים ללא רחם.

למחרת אותה שבת החל מסלול ההצלה הפלאי של הילד בן השתיים עשרה. פעזינג הייתה בגלילות פרעשבורג. ביום ראשון עם שחר נשלח הנער יצחק טוביה ברכת, כשפאותיו מוחבאות מפחד הגרמנים, שכבר שרצו ברחובות, אל העיר פרעשבורג, כדי להביא את זעקת העיירה פעזינג הפצועה והחרבה למחצה.

הילד הצליח להגיע לפרשבורג, ותינה בפני ראשי הקהילה את מצוקתם של יהודי פעזינג. מנהל הקהילה, מר שוורץ, פרש את ידיו לצדדים ואמר: "מה אנו יכולים לעשות נגד הגרמנים?! רק דבר אחד נוכל לסייע לך; בקרוב יוצא ה'טרנספורט' האחרון מסלובקיה לאנגליה, ובו מורשים לנסוע רק עשרה ילדים מפרשבורג. היות שזה עתה נודע לנו שאחד מהם לא יוכל לנסוע, לאחר שאמו התחרטה ברגע האחרון, הרי נכניס אותך לרשימה במקומו".

על אתר החל הלה לסדר את ניירותיו של העילוי מפעזינג. הגאב"ד: לפני שנתיים ביקר אצלי יהודי חשוב מקנדה, וסיפר לי כי הוא הילד שיצא אז מהרשימה. כיוון ששמע שאני נכנסתי במקומו, הוא הגיע לפגוש אותי. לו ייעדה ההשגחה העליונה דרך מילוט אחרת.

המשך בעמוד 30

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

מופלאה היתה החביבות שלו לכל מילה בתורה, לא היה דיבור אחד ברש"י, או שורה אחת במגן אברהם, שהיה לומד אותה כלאחר יד, כל מילה היתה מדודה אצלו בפלס, וכל אות וקוץ מדברי רבותינו היו אצלו תורה שלמה. לא פלא שכל חלקי התורה היו פרוסים לנגד עיניו, ללא שום חילוק בין מסכת למסכת

אהבת התורה ואהבת לומדיה של בעל שבט הלוי מרן רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל

מאת: הרב שמואל יוסף שטיצברג

לפני כמה שנים הגיע רבינו השבט הלוי זצ"ל למעמד הכנסת ספר תורה שהתקיים בעיר בית שמש. זכיתי לקבל את פניו ולהציע בפניו כמה שאלות בהלכה, וכשליויתי אותו בעת שנכנס אל החדר שהתקיים בו מעמד כתיבת האותיות, הייתי סבור שהוא יחפוץ כמנהג רבים לכתוב אות המופיעה בשמו, ולכן הצבעתי בפניו על האות שי"ן, המופיעה בתיבות האחרונות של התורה "לעיני כל ישראל". אך רבינו זצ"ל הביט לפניו בתיבות המוכנות לכתובה, ואמר לי "רוצה אני עתה לכתוב את האותיות עי"ו ולמ"ד.

כשראה את תמיהתי על פשר הדבר, אמר לי בהאי לי שנא, תוך שנהרה עילאית שזוכה על פניו: "רוצה אני לכתוב אות עי"ו ולמ"ד, משום שברוך השם אני כבר שבעים שנה מלמד תורה, עי"ו זה שבעים, ולמ"ד זה לימוד, ולכן רוצה אני לכתוב אותיות אלו". כך ראה רבינו זצ"ל את עצמו "מלמד תורה", מלמד תורה לבני הנעורים, מלמד תורה לאברכים, מלמד תורה לרבנים ומורי הוראה.

אז גם הבנתי למפרע את גודל טרחתו בכל פעם שהיה נכנס לפניו תלמיד להציע שאלה, איך שהיה מתפנה לגמרי מכל עיסוקיו ולימודיו, והיה מוסר את עצמו כפשוטו לענות תשובה ברורה ושלמה, והיה טורח לבאר ולענות, לפרש ולהאיר. מעולם לא היתה שאלה שנפטרה בתשובה סתמית, מעולם לא היתה תשובה שהיתה נזרקה כלאחר יד. כל תשובה ותשובה היתה מסכת בפני עצמה, וכפי ששינן תמיד למורי הוראה, שצריך לענות "מילתא בטעמא", ולבאר את התשובה לשואל באר היטב כדי שלא יבוא לידי טעות.

ואם עסקינן באופן עניינת התשובות של רבינו זצ"ל, היה זה מדהים לראות את הניגוד החריף, ואת התמזוגות ההפכים שראו אצלו בעת שענה תשובה לשואלים. כי טבע העולם הוא, שיש שני סוגים של אנשים. ישנם אנשים שאינם מדקדקים לנצל כל רגע, ולכן לא פלא שכשהם פוגשים חבר ורע יכולים הם להתפנות ולהתעניין בשלומם. ומאידך גיסא, ישנם אנשים שהם מתמידים גדולים, ואין להם דקה פנויה, לפיכך אין עיתותם בידם לדבר אל הזולת אפילו לא בשפה רפה, ואינם מתעניינים בשלום איש.

אצל רבינו זצ"ל היו משולבים שני הדברים יחד בצורה שכמעט ואין כמותה בעולם. מחד גיסא היה מתמיד עצום, ולא פסק פומיה

מגירסא בכל רגע משעות היממה, סדר יומו היה מורכב מסדרה של חברותו ושיעורים, כתיבת תשובות בהלכה, ישיבה על מדין בבית הדין של זכרון מאיר ועל כולנה השיעורים כסדרן שהיה מוסר מידי שבוע בשבוע, הן השיעורים הקבועים לבני הישיבה והן השיעור הקבוע בהלכה ביום חמישי. כל דקה משעות היום היתה מנוצלת עד תום, ולא היתה לו אפילו שניה מיותרת.

כל זה היה עד שהיה מגיע בחור מהישיבה או תלמיד מבית ההוראה, אז היה רבינו יורד מן ההר אל העם, והיה מרעיף עליו טללי תחיה ואהבה, מתעניין בשלומם ובסדר לימודם, היה מקשיב במלוא הריכוז לכל שאלה, ומשיב במתינות ובנועם. היה זה מעין עולם הבא לשהות במחיצתו בעת שהיה מורה הוראה ומרביץ תורה, והתקיימו בו דברי התנא דבי אליהו (פכ"ח): 'אהבת את ה' אלקיך' שאתה תהא מאהב שם שמים על הבריות, שתהא יודע דברי תורה ותהא קורא ושונה בדברי תורה כדי שיהיו הבריות הרואים אותך אומרים אשרי פלוני שלמד תורה, כמה נאים מעשים שלו כמה יפים דרכיו.

אם יתן איש את כל ביתו באהבה שאהבה "רבינו השבט הלוי" את תלמידיו, בוז ובוזו לו. כי על כן מלבד היותו מרא דאתרא וראש בית דין מלבד היותו פוסק הדור, היה הוא בראש ובראשונה אב ומורה לתלמידיו, הן לתלמידיו הרבים במשך יותר משנות דור ב"ישיבת חכמי לובלין" והן לתלמידיו ותלמידי תלמידיו שזכו לחסות בבית ההוראה, שממנו יצאה הוראה לכל ישראל.

"נופש" של גדול הדור. למדתי שיעור מאלף מה היא דביקות בתורה.

הסיפורים על גודל התמדתו בתורה הם בלתי נתפסים, הפלגות עצומות נשמעות מפי תלמידיו על התמדה מופלאה בתורה ועל יגיעת התורה ללא שיעור. וכמו ששמעתי מזקני, החסיד המפורסם רבי אלעזר ב"ן זצ"ל, שלמד בבחרותו בישיבת חכמי לובלין, שהוא זוכר היטב כי היה זה שם דבר לראות את ההתמדה של הבחור שמואל ואזנר מוינה. הוא העיד שהיתה תקופה שהוא למד שמונה עשרה שעות בכל יום, ומלבד לתפילה הוא לא הפסיק אפילו לא לאכילה ושתייה, שמונה עשרה שעות רצופות(!).

עוד שמעתי לפני שנים רבות מאחד הזקנים אשר למד בבחרותו בישיבת חכמי לובלין, שהיה לרבינו זצ"ל מקום קבוע בבית המדרש של הישיבה לדי עמוד מסויים, והיו הבחורים מתווכחים ביניהם בהלצה, מי יזוז ראשון האם העמוד יזוז קודם, או שהבחור שמואל ואזנר יזוז קודם, כי מעולם לא ראו את העמוד ללא הרב ואזנר... [אך גם בנושא זה הלך רבינו לפי רוחו של כל אחד ואחד, וכמו ששמעתי עדות מפי אדם ששאל את רבינו בשעת חדוותא, האם זה נכון מה שמספרים ששלוש וחצי שנים לא ראה את חזית בנין "ישיבת חכמי לובלין". נענה רבינו, שלוש וחצי שנים אינו נכון, אך אכן שנתיים וחצי לא יצאתי מהישיבה. שאלו הנ"ל, האם רבינו ממליץ גם לבחורים של היום לעשות כן. נענה רבינו, חס ושלום, לא כל בחור בזמננו יכול לעמוד בכך, ולפעמים זה יכול לגרום נזק. בחור בזמננו צריך לנוח וללמוד בזמנים מסודרים].

כמובן, שאין רבינו זצ"ל זקוק לדברי קילוס ושבח, אך אנשים כמונו יכולים לעיין בדברי ימיו וללמוד מהם לקח ותורת חיים. הלוא ידוע הוא בשער בת רבים, כי הרבה יגיעה היתה מנת חלקו בימי ילדותו וימי בחרותו עד שנפתחו לו מעיינות החכמה. גם ידוע ומפורסם שבעת שרצה רבינו להיכנס ללמוד בישיבת חכמי לובלין, עמד למבחן בפני ועדת קבלה של הישיבה, וכשל במבחן, ואמרו לו הבוחנים שהוא לא התקבל והוא יכול לחזור לביתו לאחר כמחצית השעה יצא ראש הישיבה מהר"ם שפירא זצ"ל לסייר בבית המדרש, והוא רואה בחור צעיר שמתנועע בחשק ובהתלהבות על גמרתו. שאל אותו מהר"ם

זכה רבינו להעמיד לגיונות של מורי הוראה בכל קצו תבל, ועליו אפשר להמליץ מה שאמרו חז"ל על דורו של חזקיהו: "בדקו מדן ועד באר שבע, ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היא בקיין בלכות טומאה וטהרה בכל גבולות ישראל. וזכה והתקיים בו הפסוק "כי במקלי עברתי את הירדן הזה, ועתה הייתי לשני מחנות", כי התחיל את הרבצת התורה לבדו ובעשר אצבעותיו, ובסוף ימיו זכה לראות לגיונות של תלמידי חכמים, רבנים ומורי הוראה בכל תפוצות ישראל, אשר גידלם וטיפחם להורות ולדון בכל חלקי התורה וההוראה.*

זכורני, שלפני עשרים שנה, כאשר נפש רבינו זצ"ל במושב בית חלקיה, כדרכו לעשות כן לאחר העמל הרב של ימי חודש ניסן. בימים אלו היה רבינו מבקש לשבת בשלווה, כשהוא מפנה את השאלות אל בית ההוראה. זכיתי אז לקבל רשות להגיע אליו למקום הנופש, כדי להציע בפניו שאלה בהלכה שהתעוררה לי. ולא אשכח את המראה נורא ההוד שראיתי, כיצד נוהג שר התורה בימי נופש. רבינו ישב ליד שולחן שהיה מוצב על הדשא בחצר הקדמית של הבית, על השולחן היו פתוחים כמה ספרים, ורבינו ישב לידם באימה ויראה ועיין בהם ללא הפוגה כמוצא שלל רב, והיה ניכר שהוא דבוק בתורה.

כיון שראיתי שרבינו זצ"ל באמצע לימודו, לא רציתי חלילה להפריעו ועמדתי בכביש מחוץ לחצר והמתנתי לשעת הכושר שהוא יבחין בי. שעה ארוכה עמדתי, אך רבינו לא הוציא את העיניים מספריו הקדושים. לאחר זמן מה הבחנתי שהוא מרים את העיניים מהספר ומביט לעבר הכביש, וחשבת ששכעת הוא יבחין בי, אך לאחר כמה דקות הבנתי, שטעיתי טעות חמורה כשחשבת שרבינו זצ"ל הפסיק את לימודו. האמת היא שהוא רק עצר את לימודו כדי לעיין ולהרהר בדברי תורתו, עיניו יישירו כנגדו, אך הוא אינו רואה כלל את המתרחש מול עיניו.

לאחר שעבר זמן רב, הבחין בי אחד מבני הבית ואמר לי להיכנס פנימה לתוך החצר, ורק אז כאשר עמדתי ממש סמוך לידו, הוא הבחין בי ובמאור הפנים שלו הורה לי לשבת. רבות למדתי בהלכה באותה שיחה של מחצית השעה שדיברתי עמו. אך יותר מכל למדתי באותה שעה ארוכה של המתנה, שיעור מאלף כיצד נראה

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

"עומדים לנגד עינינו דברי אדוננו הטורי זהב", "צריכים אנו לעיין בדברי אדוננו הפרי מגדים", וכך זה היה חוזר על עצמו בכל פעם שהיה מזכיר את אחד מהפוסקים, ראו בחוש באיזו חרדת קודש צרך ללמוד. וכך גם ראו כל המתפללים בבית המדרש, באיזו חרדת קודש צריך לגשת לספר תורה, באיזו חרדת קודש נוגעים בסידור. וכמו ששמעתי מבנו בכורו הגאון רבי חיים מאיר ואזנר (שליט"א) זצ"ל, שבשבעות האחרונים לחייו, אי אפשר היה לדבר עמו, ולא היתה אפשרות לדעת האם הוא ער למתרחש סביבו, אבל כל יום בעת שהניחו לו תפילין הוא היה מנשק את התפילין, כי פה קדוש כמוהו היה נמשך מאליו לדברים שבקדושה.

לאור זאת, אין זה פלא שרבים וגדולים החשיבו את דעתו כפסק המקובל בשמים, וסמכו על הוראותיו בדיני נפשות כאורים ותומים. ושי בנותן טעם להוסיף, ששמעתי עדות מפי אחד ששאל את רבינו את תשובתו, אמר השואל כי אינו רגוע האם יכול אכן לסמוך על זה לכתחילה. נענה רבינו ואמר, "אני יושב על כסא ההוראה כבר יותר מששים שנה, וברוך השם כל מי ששמע וציית לדברי, התקיים בו "הולך בתום ילך בטח".

מופלאה היתה החביבות שלו לכל מילה בתורה, לא היה דיבור אחד ברש"י, או שורה אחת במגן אברהם, שהיה לומד אותה כלאחר יד, כל מילה היתה מדודה אצלו בפלס, וכל אות וקוץ מדברי רבותינו היו אצלו תורה שלמה. לא פלא שכל חלקי התורה היו פרוסים לנגד עיניו, ללא שום חילוק בין מסכת למסכת, בין סדר מועד לסדר קדשים, בין סדר נזיקין לסדר טהרות. וכך היה הדבר בשטח ההלכה, לא היה אצלו שום חילוק בין הלכה להלכה, בכל נושא שהוא היה דן בו היו מרגישים בחוש את החשיבות של כל הלכה והלכה, ואת החשיבות של כל מילה ומילה.

וכמו ששמעתי מתלמידו הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א, שלפני כמה שנים נכנס לחדרו של רבינו זצ"ל וראה שהוא עוסק בחזרה על טור ובית יוסף בהלכות טריפות, ותמה לעצמו שהרי לא עסק רבינו זצ"ל בשנים האחרונות בנושאים הללו. כשראה רבינו את פליאתו, אמר לשו בהאי לישנא: "וכי אתה חושב שבשמים לא בוחנים על ההלכות האלו"... כמה מאפיין הדבר את רבינו, שבכל עת מצוא דיבר ללא הרף על חובת החזרה על הלימוד. וכמו שזכינו לשמוע ממנו כמה פעמים, שיסוד ההצלחה בתורה הוא "לחזור, לחזור ולחזור".

(מתוך המודיע ניסן תשע"ה- וספר הפוסק)

שפירא זצ"ל לשמו ולמעשיו השיב לו הבחור שהוא הגיע מהעיר וינה להיבחן, אך הוא נכשל והוא צריך לחזור הביתה, אך כיון שיש עוד כמה שעות עד מועד יציאת הרכבת הבאה, הוא מנצל בינתיים את הזמן ללמוד. ראש הישיבה התפעל ממידת מסירות הנפש של הבחור, שעל אף כשלונו לא מרפה מאהבת התורה, ותיכף ומיד אמר לו שהוא יכול להיכנס לישיבה לתקופת נסיון של שלושה חודשים.

לימים סיפר זאת מרן רבינו זצ"ל, ואמר בחיך: "נכנסתי לישיבה לתקופה של שלושה חודשים, ונשארתי שם כמעט שלוש שנים". ואכן, מאז זיהו בו מהר"ם שפירא את ניצוץ אש התורה, לא פסק מחבבו וגידלו כבן טיפוחיו. וכמיום הפנים אל הפנים נקשרה נפש רבינו בנפש רבו, והיה זה מחזה נהדר לראות בהזדמנויות שונות את רבינו זצ"ל מדבר בערגה ובגעגוע על רבו שלימדו תורה. את השנים האלו ראה רבינו זצ"ל כשנים הטובות שבהן רכש את בקיאותו בכל חלקי התורה.

זכורני, שלפני שנים רבות היתה לי את הזכות לשמוע מפי רבינו מעשה ממרן ה"חפץ חיים" זי"ע, ולאחר מכן הרהבתי עוז, ושאלתי את רבינו האם הוא הכיר את החפץ חיים. נענה לי רבינו ואמר, הייתי יכול להכירו, כיון שבאחת הפעמים שהגיע לוינה הוא התאכסן בדירה באותו בנין שדרו בו אבי ואמי, אך לא הייתי אז בוינה, הייתי בפולין בישיבה. והרים ריבנו את ידו הקדושה לאות חשיבות ואמר: "למדתי אז תורה בישיבה!".

ואכן, לפני כמה שנים באה קבוצת מחנכים לפני רבינו זצ"ל כדי להיוועץ עמו בנושאי חינוך, ותוך כדי השיחה אמר לפניו אחד המחנכים, שיש להם בעיה בחיידר עם כמה בני נוער שרק מזיקים בשהותם במוסד, ואולי עדיף להוציא אותם מהתלמוד תורה כי ממילא לא נראה שייצא מהם משהו. כששמע זאת רבינו זצ"ל, יצא מגדרו, דפק בידו על השולחן ואמר בכל התוקף: אסור לומר כך על שום ילד ועל שום בחור. ככה המלמדים שלי אמרו עלי שלא יצא ממני כלום. האם כך אכן נהיה?! אסור למחנך להתייאש מאף תלמיד.

חרדתו של רבינו לכל מילה בתורה, הלא "נפלאה היא בעינינו", איך הזכיר בסילודין את שמות חז"ל, אווירת קדושה היתה שוררת בשיעור, בעת שהזכיר בסילודין את שמות חז"ל, אווירת קדושה היתה שוררת בשיעור, בעת שהיה רבינו אומר במתק לשונו

חדש! חדש! חדש!
טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"
עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות
חייגו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 >

רבינו השתתף בעצרת מחאה נגד חילול קברי קדמונים ביפו, והשלטונות התיזו גז מדמיע שגרם לרבינו ערפול בראיה, מיד החלו שפתיו ממלמלות, ולא הבינו מה הוא אומר. לאחר שעה קלה הפטיר באנחת רוחה: ברוך השם, עודנו זוכר את השי"ס...

7 יהלומים מיוחדים ממרן ראב"ד העדה החרדית הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

מה כתוב על הסטנדר

1. במשאו בהיכל בית המדרש הגדול מהרי"ץ דושינסקיא סיפר רבינו ששמע מהגאון רבי זעליג ראובן בענגיס שהיה אצל הגאון רבי דוד מקארלין זצ"ל וראה אצלו על הסטנדר פתקה גדולה ועליה כתוב "שויתי ה' לנגדי תמיד" באותיות מאירות עינים. שאל אותו אודות זה, ואמר שלפעמים מחמת עומק עיונו בהבנת דקות הסברות בתורה עלול הוא לשכוח, ואפילו לדקה אחת, שזו תורת ה', ואנו עוסקים בה על מנת להבין רצונו בלבד. לכן הוא מניח לנגד עיניו פתקה זו, לזכור זאת תמיד!

אינו יודע על מה יקבל שכר

2. שמעתי מפי הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, שאמר שאינו יודע על מה יקבל שכר על לימוד התורה. הרי "לפום צערא אגרא", והתורה מתוקה כל כך, והוא נהנה כל כך מלימודה! לאחר מכן נרגע, שעדיין מחכה לו שכר כי אינו לומד את התורה כחכמה בעלמא, להתענג על חכמתה ומתיקותה, אלא כתורת ה'.

מדוע לא נצטוינו בתורה באיסור על המידות הרעות

3. רבי חיים ויטאל זצ"ל שאל (ב"שערי קדושה" ח"א שער ב) מדוע לא נצטוינו בתורה באיסור על המידות הרעות. התשובה על כך, תינתן במשל.

מעשה בעשיר מופלג, שחיפש דירה למגורים. פנה אל מזכירו והורהו לאתר עבורו דירה מתאימה. הביע בפניו את משאלותיו. על הדירה להיות במקום מרכזי, אך ברחוב צדדי, שקט. זה אמור להיות וילה, בעל גינה גדולה. עליו להיות רחב ידיים, סלון ענק ומטבח גדול, חדר עבודה וחדרי שינה ואירות. המזכיר טרח וברר ומצא וילה תואמת לכל הדרישות.

שמח העשיר, והעביר משכנו לוילה החדשה. אך, אבוי, גילה בלילה הראשון שהדירה שורצת עכברים. הם התרוצצו בחופשיות, חצו את הסלון וטילו בחדר השינה, צצו בכל פינה.

פנה העשיר בטרוניה אל מזכירו: "מה זה, מדוע לא בצעת הדברה?!" ענה המזכיר, נפגע: "איני מבין! מילאתי אחר כל דרישותיך. מצאתי דירה במקום מרכזי ושקט, וילה כרצונך. וכי דרשת שתהיה נקיה

מעכברים?!"

השיב העשיר: "וכי צריך לומר זאת. הרי ברי לכל בר דעת שאי אפשר לגור בדירה כזו. זה התנאי הראשון, שאותו אין צורך לפרט!" והנמשל, מובן...

מדוע לא נצטוינו בתורה באיסור על המידות הרעות

4. כשלמדו בישיבה מסכת בבא קמא, אמר רבינו בשיעור הכללי בסוף הזמן, שיש מציאות שבחור יהיה 'שור נוגח' בישיבה, אם אינו שומר על סדרה. ואם מתרים בו והוא ממשיך, נהפך ל'שור מועד'. אבל צריך סדר התראה, ליעודי גברא בפני רבני השיבה, והם יפסקו דינו.

והיה החפץ חיים מדבר בהתרגשות על אותם בני ישיבה שאינם יודעים אפילו שני סדרים בגמרא

5. הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל העיד, ששבת אצל החפץ חיים זצ"ל, ושמע ממנו מזמור "אשת חיל". בהגיעו לפסוק "נודע בשערים בעלה", התעכב החפץ חיים והסביר שבעלה של התורה הקדושה הוא לומד התורה. ובעולם הזה יכול כל אחד להציג עצמו כלמדן, ולהעמיד פנים כבקיאת בתורה. וכשישאל בגמרא או בתוספות, יזכיר סברא של ה'קצות' וה'נתיבות', ובסדר נשים יזכיר את ה'אבני מילואים'. אבל כשיבוא לבית דין של מעלה, והדיינים

המשך בעמוד 31

הבכי הזה, דווקא בזמן השמחה הגדולה, היה מוזר בעיני. הם היו זוג מאוד מוצלח, והיה לי משונה הבכי דווקא בעת שמחה. לאחר זמן רב שהדלת לא נפתחה והבכי רק התגבר, החלטתי שאין ברירה ואני חייב לבדוק מה קורה, שמא זקוקים הם לעזרה דחופה? ... בלית ברירה פתחתי בעצמי את הדלת...

בעל ה'נתיבות שלום' על טוב העין, וסיפורים על מאור פנים ובכי מיוחד

כל אדם. וכדרכם של הרבה צדיקים קדושי עליון, הקפיד לקיים בנפשו מאמר הגמרא בברכות (יז.): "מרגלא בפומיה דאביי, לעולם יהא אדם ערום ביראה, מענה רך משיב חמה, ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם, ואפילו עם נכרי בשוק, כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה, ויהא מקובל על הבריות. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי, שלא הקדימו אדם שלום מעולם, ואפילו נכרי בשוק", ע"כ.

ידעו כבר כל תושבי בלוז'וב, גם הגויים שבעיר, שאם יפגשו בדרכם ברחוב את הרבי הקדוש, הוא יעצר ויברך אותם במאור פנים בברכת ה'שלום'.

אחד התושבים הנוכרים שבעיר היה נקרא 'אדון מילר'. הוא דר לא הרחק מביתו של הרבי, ומדי יום ביומו, כשעבר הרבי בדרכו מבית הכנסת, היו נפגשים ברחוב. הרבי הק' היה פונה אליו בחיוך לבבי: "בוקר טוב הער מילער!" והאדון מצידו השיב גם הוא: "בוקר טוב רבינער!"

כך נמשך הדבר כמה שנים, כשאין הם מוותרים על הפגישה היומית בברכת ה'שלום' בפתחו של יום.

והנה החלה מלחמת העולם הקשה, השואה האיומה לא פסחה גם על העיר בלוז'וב וסביבותיה. וכך ביום אחד, עלה הכורת על יהדות בלוז'וב המעטירה. קלגסי הנאצים האכזריים ימח שמם, דחסו

בעת שבנו בירושלים עיה"ק את בנין הישיבה המפואר 'בית אברהם' דחסידי סלונים, המתנוסס לתפארת בפאתי שכונת 'מאה שערים' ת"ו, כשכבר אחזו הבונים בשלבי גמר וסיום הבנייה, ביקש כ"ק האדמו"ר זצוק"ל מסלונים בעל ה'נתיבות שלום', שהיה אז ראש הישיבה, לבנות 'גדר יפה' מסביב לבנין הישיבה, כראוי וכיאות לבני מלכים!

לאחר שסיימו את בנין הגדר בצורה יפה והדורה כראוי לה, ירד ראש הישיבה לבחון את טיבה, ומידי עמדו על יד הגדר, כשהוא בוחן את חוזקה וגובהה ואת יופיה וכו', עבר שם יהודי אחד ממכריו, כשראהו בעל ה'נתיבות שלום' ביקש להתיעץ עמו, ושאלו: "מה דעתכם על הגדר הנאה הזו, שסיימו זה עתה בבנין הישיבה?"

"אה!" ביטל האיש את יופיו בהינף יד, "א שאד די געלט! - חבל על הכסף! לשם מה צריך גדר בבנין של ישיבה? מה לא טוב לישיבה כך בלא הגדר?" - כך עמד האיש והתריס בדברים שאינם טובים.

כעבור כמה דקות, עבר במקום יהודי נוסף ממכריו, ביקש הרבי גם ממנו לחוות את דעתו על אותה גדר. הביט האיש היטב, הסתכל על הגדר סביב סביב, ונהנה מאוד מצורתה היפה והמרשימה. הוא פנה אל ה'נתיבות שלום' במאור פנים, ואמר: "לדעתי הגדר הזו יפה ומהודרת! כך נאה וכך יאה לה, לישיבה הקדושה, שתהא יפה מבפנים ומבחוץ! גם הגדר החיצונית של הישיבה - חשוב שתהא נאה, כדי שכל הבא בשערי הישיבה, יתרונו לבו וייכנס ברצון ובשמחה!"

לאחר שהמשיכו השניים בדרכם, אמר ה'נתיבות שלום' לגבאי שליווהו בדרכו: "ראה נא ההבדל בין שתי הדעות שקיבלנו פה היום. הנה היהודי האחרון שדיבר בשבחה של הגדר, נראה שהוא 'טוב עין', בטוחני שגם ילדיו יהיו ילדים טובים ומשובחים, כאשר רואה בכל דבר את הצד החיובי, ובוודאי יכניס שמחה ואהבה גם בנפש ביתו וילדיו - ואילו זה הראשון, נראה שיש בו 'צרות עין' רח"ל, חוששני מאוד לביתו ולילדיו..." ותיכף עצר את דיבורו ולא המשיך.

ואכן, ברבות הימים נודע שדבריו הקדושים התקיימו במדויק. היהודי הראשון שדיבר בצרות עין, הקים את ביתו בבעיות רבות וקשות ל"ע, ותמיד היה ממורמר מלא צרות וייסורים ועוגמות נפש, ה' ירחם. ואילו זה השני התקיים בו מאמר החכם מכל אדם (משלי כ"ב, ט'): "טוב עין הוא יבורך", והקים את ביתו לשם ולתפארת, בדורות ישרים ומבורכים, מלאים שמחת חיים תמיד!

דרכו של הרה"ק רבי ישראל מבלוז'וב זצוק"ל, לברך תמיד בשלום

מתחילה, ניסה האיש להשתמט באמתלות שונות, שאין זה משנה כל כך איך וכיצד, והעיקר שברוך השם הם עוסקים בתורה בשקידה, כן יעזור השם לעתיד וכו', אבל אחר שהפצתי בו כי תורה היא וללמוד אני צריך, פתח הזקן את פיו וסיפר:

"בצעירותי, למדתי בחברותא בעיר 'פאס' שבארץ מרוקו, עם יהודי תלמיד חכם אחד ירא ושלם, שהיינו גם שכנים באותה חצר. חיי היהודים במרוקו היו באחדות וקירוב לבבות, המשפחות היו מאוד קרובות זו לזו, והחצר שלנו היתה כמו משפחה אחת גדולה... אבל במיוחד התחברתי עם החברותא שלי, היינו מאוד קרובים ועסקנו בתורה הקדושה יחדיו מתוך אהבת חברים כנה.

"יום אחד נשמעה בחצר בשורה טובה ומשמחת: בן נולד לחברי היקר, בן בכור! כמובן שהשתתפנו מאוד בשמחתם, זוגתי הכינה מיני תקרובת מיוחדים מתוקים, לכבודה של שמחה, ואנוכי שמתי פני בשמחה לעבר בית חברי, כשאני מצויד במשלוח המללב שהכינה אשתי, כדי לאחל ברכת 'מזל טוב' ולשמוח בשמחתו הגדולה.

"כשנקשתי בפתח הבית לא פתחו לי את הדלת, דפקתי הרבה והמתנתי זמן רב אבל ללא הועיל, הדבר היה לי מאוד משונה, ובפרט שכל עת המתנתי בפתח, שמעתי התייפחויות חרישיות מתוך הבית! מתחילה חשבתי שמא זוהי היולדת הטרייה, שבוכה מחמת צער הלידה, שהרי עדיין כל איבריה מתפרקים (בכורות ו:), אבל משהטיתי אוזני, הכרתי שזה הקול הוא דווקא של החברותא שלי, האב הטרי, ולא של האם היולדת, שהיה הוא יושב ובוכה מאין הפוגות! הבכיה הזו, דווקא בזמן השמחה הגדולה היתה מוזרה בעיני... הם היו זוג מאד מוצלח, והיו שלום ואהבה ביניהם תדיר, והיה לי משונה הבכי המרובה דווקא בעת של שמחה...

"לאחר זמן רב שלא נפתחה הדלת, והבכי רק התגבר, התחלתי לחשוש לשלומן של חברי הטוב, והחלטתי שאין ברירה, וחייב אני לבדוק מה קורה, שמא זקוקים הם לעזרה דחופה?... בלית ברירה פתחתי בעצמי את הדלת, והנה מה מאד נדהמתי בכניסתי, למצוא את חברי, אבי הבן, בעל השמחה, יושב בשולחנו עם ספר תהלים פתוח, ובוכה מאין הפוגות. הוא לא שת לבו כלל בכניסתי, והבנתי שכנראה גם לא שמע כלום כשנקשתי על הדלת... ניגשתי אליו בעדינות ועוררתיו מבכיו הנסער. כשהוא שמח מאד לקראתי, הוא סגר בנעימות את ספר התהלים, תוך שהוא מנשקו ומחזיריו למקומו. הוא היה נראה במנוחה ובשלווה, ולא נראה בפניו שום עצבות או כאב כלל, אדרבה הוא קיבל אותי בשמחה גדולה, וכאילו לא בכה מקודם ולא כלום.

"הייתי המום ומבולבל ממראה עיני: הנה, אך זה עתה התפלל האיש ובכה מאין הפוגות, ופתאום מקבלני בשמחה גדולה כזו? הרגשתי שמסתתר כאן דבר גדול, ובתור חבר קרוב, דרשתי ממנו במפגיע שלא יעלים ממני סיבת בכיו, שהרי דאגה בלב איש ישיחנה...

"כשנוכח חברי שלא יוכל להתחמק, כי סיפרתי לו שעמדתי בפתח זמן רב ושמעתי את בכיו, אמר לי: 'הבה ואגלה לך טעם בכייתי. הנה הרך הנולד לנו כעת הביא לנו שמחה גדולה, רבות ציפינו וייחלנו לזה, וכעת שנולד לנו פרח קטן, והוא בראשית דרכו עלי אדמות,

את כולם יחדיו אל תוככי קרונות הרכבות הארוכות, וכעבור ימים מספר של נסיעה מטורפת בדרכים, מצאו את עצמם יהודי בלו'וב וביניהם גם הרבי הקדוש, ברחבה ענקית שבפתח אחד מהמחנות האיזמים, תחת מסדר 'אפל' מיוחד, בו עמדו קצינים ואלופים רמי דרג, במלאכת 'מיון' האנשים שהגיעו זה עתה ב'משלוח' החדש... הצעירים ביניהם נבחרו לעבודת פרך קשה, ואילו המבוגרים והזקנים יותר, נשלחו היישר אל המשרפות, להשמיד להרוג ולאבד, רחמנא לישזבן!

התור התקדם לאיטו, בזה אחר זה התקדמו האנשים בשורה עד שולחנו של הקצין היושב בראש, שבהינף יד חורף את גורלו של כל אחד ואחד לימין או לשמאל, מי לחיים ומי...

הרבי הקדוש שעמד בין שאר אחיו היהודים, עסוק היה אותה שעה בתפילות נוראות ווידיים לרוב. שרעפי קודשו נתונים למעלה במרומים, וכל כולו אומר הוד והדר בהכנה דרבה, לקראת מעבר לעולם שכולו טוב. לא היה כאן שום ספק באשר לעתידו, הוא כבר היה אז קרוב לגיל שישים, וזקנו הלבן הדור על פי מידותיו... הוא התקדם לאיטו בתור הארון שבשורה, ביישוב הדעת ובמנוחת הנפש, כולו מלא אמונה וביטחון שלם באלוקים חיים, כשהוא מוכן ומזומן לעשות רצונו יתברך בלבב שלם!

משהגיע אל ראש הטור ונעמד בפני הקצין רם הדרג, התפלא לראות שזהו 'אדון מילר' בעצמו, שכנו הטוב משכבר הימים! הרבי התקרב אליו בטבעיות, ואיחל לו כדרכו מימים ימימה, באותה שלוות הנפש ובאותו 'טון' כפי שהיה רגיל בביתו: "בוקר טוב הער מילער!" הקצין האכזרי קפץ כנשוח נחש, וכהלום יין ענה אף הוא: "בוקר טוב הער רבינער!" ותיכף שילחו לנפשו, וניצל ממוות לחיים!

שנים לאחר מכן, כשהיה הרבי הק' מספר לחסידיו את טיב זה המעשה, היה מסיים שיש ללמוד מכאן כמה חשוב לברך בשלום כל אדם, ולעולם אי אפשר לדעת כמה יעמוד זה השלום לברכתו ברבות הימים. וכבר העידו חכמינו ז"ל (שלהי עוקצין ג, יב) שלא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ה' יברך את עמו בשלום, אמן.

הכרתי יהודי זקן בירושלים עיר הקודש ת"ו, שעלה לכאן מארץ מרוקו הרחוקה, וכל בניו כולם תלמידי חכמים גדולים יושבי על מדין, ראשי ישיבות ומרביצי תורה.

הדבר היה לפלא, בהיותו שונה בזה מרוב העולים מגולת מרוקו, שכידוע הרבה יהודים שעלו ארצה בגל העלייה הגדול ממרוקו, עזבו את הדת רח"ל ונעשו חופשיים פורקי עול, בהשפעת 'הסוכנות' של רשעי הציונים כידוע. ואותם מיעוטה דמיעוטה שמסרו נפשם, והמשיכו להחזיק בגחלת היהדות לא היו תלמידי חכמים גדולים, ובוודאי שלא נתגדלו בתורה, ובניהם היו מפשוטי העם. בשיחתי עם אותו יהודי יקר שאלתי אותו במטותא, שיגלה נא את אוזני בסודו הגדול, כיצד זה זכה לבנים גדולי תורה, שכולם יושבים ראשונה בממלכת התורה?

הלקוח שהתרגש מאד מהתרצותו של המנהל, התחיל לשבחו ולהללו על טוב לבו שהוא 'בא לקראת הלקוחות', והוסיף לומר לו שהוא יפרסם כעת בכל העיר שמומלץ מאד לפתוח חשבון רק בסניף בנק זה שיש בו מנהל כ"כ מסור. המנהל שראה שהלקוח כ"כ משבח אותו, החליט להפתיע את הלקוח והודיע לו חגיגת, 'לא רק זה שאני מוותר לך על הריביות הגדולות, אני מכניס לך כעת עשרת אלפים ₪ לחשבון כדי שתוכל להתארגן עם ההלוואה עם כסף מזומן בחשבון'...

פנינים נבחרים בענייני דיומא של הגאון הצדיק רבי אריה שכטר זצ"ל

יוסף מאיר האס

קול התקיעות כבר מהדהד באוזנינו, וכבר אמר הנביא (עמוס ג, ו) "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". כל איש מישראל מפשפש במעשיו ובדוק בצפוני לבו איך עברה עליו השנה החולפת, האם זכה לעבוד את בוראו כפי הנדרש ממנו וכפי שקיבל על עצמו בראשית השנה, או שמא להיפך חלילה. בהיכלי התורה ובחצרות הקודש, מוסיפים בימים אלו שעות רצופות בלימוד התורה, כולם מתחזקים בעבודת התפילה ובמצוות שבין אדם לחברו, כדי לבוא מוכנים בעוד מועד לקראת יום הדין הגדול והנורא, בו כל באי עולם יעברו לפניו יתברך כבני מרון והוא כותב את גזר דינם לשבט או לחסד.

בפתחם של ימי הרחמים והסליחות, ביקשנו להגיש לפני קוראינו הנאמנים שיחי, דברים ערבים השווים לכל נפש, דברי חיזוק והתעוררות המתאימים לרוח הימים בהם אנו נמצאים כעת. להביא אומר חדש הבא מן הישן, מדשן ביתם של גדולי ומאורי החסידות בדורות הקדומים, וכפי שאמרו חז"ל (סוטה ג.) 'כל פרשה שנאמרה ונשנית, לא נשנית אלא לדבר שנתחדש בה'.

לפנינו אסופת פנינים נבחרים מתוך שיחה נבחרת וייחודית שערכנו בביתו של המשפיע המפורסם והמגיד הנודע, הגאון הצדיק רבי אריה שכטר זצ"ל, שנודע בכל העולם כולו בשיחותיו המלהיבות ובפיו המפיק מרגליות.. מרתק היה הגר"א שכטר זצ"ל את קהל שומעיו בפנינים יקרים ופרפראות מחכימות, כאשר למעלה מיובל שנים מכתת היה את רגליו בהולכה ובהבאה מהכא להתם להביא את דבר ד' ברמה לפני עם קדוש, עד שיצא שמו וטבעו בעולם כאחד מהגדולים והמובהקים בקירוב רחוקים לכור מחצבתם, כשבנועם שיחו הלבבי היה משפיע על כולם רוח תשובה לשוב לתוך חיקו של אבינו שבשמים.

את השיחה הנדירה הזו קיימנו בחודש אלול תשע"ג, כאשר כותב השורות זכה לשאת חן בעיניו של הגה"צ רבי אריה זצ"ל והתקבל בביתו לשיחה היסטורית ולא-שגרתית. זכורני עד הלום, איך ציין

בפני כמה וכמה פעמים שגדר גדר בעדו שלא לתת ראיונות ושיחות לבלרי עיתונים, אך עם זאת הפעם יצא מגדרו לראשונה מחמת סיבותיו האישיות להסכים לשיחה זו, והעיקר כדי לחזק את ישראל קדושים לקראת בואם של ימי הרחמים והסליחות.

כבר בראשית השיחה הצטנע הגר"א שכטר זצ"ל ופתח בענוות חן: "מה לכם כי באתם אלי דווקא ואנוכי איש פשוט, כלום חסרים משפיעים מפורסמים ומגידי משרים בדורנו עד שבאתם אלי?!... אולם, אחרי שהסברנו לפניו כי תועלת גדולה יביאו הדברים האמורים לאלפי ישראל שיקראו את תוכן שיחתנו, נענה הגר"א שכטר בחפץ לב לשוחח עמנו על הדברים הצריכים חיזוק בדורנו כיום, אך ביקש להוסיף, כי אם מתשעה גדולי הדור יושבים יחדיו הם אינם יכולים לומר קדושה וברכו, והנה, כשמצרפים אליהם נער צעיר בן י"ג שנים, הוא משלים להם את המניין והוא גם יכול לשמש עבורם כשליח ציבור.

"קחו אותי כנער צעיר המשמש כשליח ציבור לפני העם, מבקש אני מהשי"ת שיכניס בפי את הדברים הנכונים, כדי שנוכל באמת לחזק את בני ישראל, לאדם מערכי לב ומד' מענה לשון", ציין הגר"א שכטר זצ"ל בנימה אופיינית.

קראוהו בהיותו קרוב

מה שאלתך ותעש'. התחיל האסיר לבכות ולהתחנן לפני המלך על מצבו האנוש, והביע חרטה עמוקה על מעשהו הנפשע שבגינו הוא מובל כעת אל חבל התלייה. המלך שראה כי כנים דבריו וחרטתו אמיתית, הורה להסיר אזיקיו מעליו ולשחררו לחופשי לאלתר.

"בזה נבין את מנהג האשכנזים והחסידיים שביום ראש השנה עומד החזן על מקומו ומנגן את הניגון ולפתע הוא שואג 'המלך'. לכאורה מה פשרה של שאגה זו? מה היא מועילה? אלא יסוד גדול מונח כאן, הרי הקב"ה נמצא כעת ממש לידינו, דרשו ד' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב, הוא נמצא ממש קרוב וסמוך אלינו, ואנו חלילה במצב של האסיר המובל אל הגרדום, שהרי המקטרגים והמסטינים אינם שוקטים לרגע, והברירה היחידה שנתורה לנו, היא השאגה האדירה והקריאה האמיתית אל 'המלך', והמלך שומע את קול צעקתנו ורואה את עומק חרטתנו על העבירות שעשינו במשך השנה, והוא עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים וחותר את דינו לחסד ולרחמים".

הגר"א שכטר חזר לפתח דבריו ומסביר בשפה נעימה: "לכן בתפילת נעילה אנו אומרים בקול בכייה רבה, 'אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים', כי בעת דמדומי חמה של יום הכיפורים, קופצים המקטרגים ומנסים בכל יכולתם להרשיע את בניו אהוביו של הקב"ה. ומה עושה הקב"ה שהוא אבינו אב הרחמן? הוא נועל את הדלתות ולא מניח למשטינים להיכנס ולקטרג, והוא כביכול פושט את ידו ואומר לנו: 'בניי אהוביי, חתרתי לכם חתירה תחת כיסא הכבוד, הדלת כבר סגורה, אינני יכול לפותחה כי אז ייכנסו גם המקטרגים, בניתי לכם דלת מיוחדת תחת כיסא הכבוד, אני מבקש מכם, אנא חוסו עליכם ועל עולליכם ותשובו כעת בתשובה שלימה, כי פנה יום ועוד זמן קט כבר אצטרך לנעול גם את הפתח המיוחד הזה!..."

"הקב"ה מסתובב בימים אלו בינינו ומצפה לבקשת סליחתנו ששוב אליו ונתחרט על מעשינו הרעים באמת ובתמים", פתח הגר"א שכטר זצ"ל את שיחתו המוסרית. "אנו אומרים בתפילת נעילה, 'אתה נותן יד לפושעים', הקב"ה נותן יד לפושעים, אין זו נתינת יד כדי שירבו לפשוע הלאה חלילה, אלא נתינת יד על מנת להוציאם מהבוץ שהם שקועים בו. חז"ל אומרים שבעת תפילת נעילה הקב"ה חותר חתירה תחת כסא הכבוד ואומר כל מי שרוצה לשוב אלי כעת זה הזמן, עוד מעט סוגרים את שער התשובה וכבר יהיה מאוחר מדי."

"בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה הקב"ה מסתובב בין בני ישראל ומחכה שיקראו לו ויבואו אליו, דרשו ד' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב, אומרים חז"ל אלו ימים שבין כסה לעשור, וכן ימים אלו שאנו נמצאים בעיצומם כעת לקראת אמירת הסליחות. כעת הקב"ה מטייל בינותינו כביכול וזהו הזמן להתקרב אליו ולחזור הביתה. חלילה לנו לאבד את ההזדמנות הנדירה שניתנה לנו במתנת חנם, כי אחרי הכול ימים אלו הם ימי דין ומשפט, ואעפ"כ הקב"ה ברוב טובו מעניק לנו חוט של חסד שניאחז בו ונעלה עליו."

"אמרת פעם להמשיל את מצבנו בימים אלו, לאסיר בן-מוות המובל אל הגרדום לביצוע גזר דינו כשהוא קשור באזיקים, התליין עומד מוכן עם החבל וממתין להוראה שתתקבל מהממונים עליו. בדרך הטבע אין לו שום סיכוי להישאר בחיים בעוד דקות ספורות. אך הנה התמזל מזלו ושפר עליו גורלו, והמלך בדיוק עבר במקום עם כרכרתו ההדורה בליווי פמלייתו הנכבדה. האסיר שממילא לא היה לו מה להפסיד, פתח בצעקות רמות, 'המלך', 'המלך'. המלך ששמע שמישהו זועק לעברו, פתח את חלון הכרכרה ושאל אותו, 'כן בני,

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-1-800 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

גבוהה כזו, עד שהיה בכוחם להביא את המשיח ולהחיש את פדיון נפשנו, וכוחות הסטרא-אחרא שראו שעוד רגע והם כלים מאליהם, הורידו לעולם כמויות אדירות של טומאה, עד שהביאו את בני ישראל לדרגה נמוכה כל-כך שהתחייבו כליה ח"ו, וכיון שראיתי בכך, ביקשתי מהקב"ה להיות כפרה בעד בני ישראל ויסיר מעליהם חרון אפו, וכיון שידע אני בעצמי כי לא יארכו הימים עד שאסתלק מן העולם, על דא קא בכינא...'

זדונות נעשים זכויות

איך נוכל להתחזק לשוב בתשובה בימים אלו של חודש אלול? במתק שפתיו הסביר לנו הגר"א שכטר זצ"ל את המהלך של תשובה מאהבה שעליה אמרו חז"ל (יומא פו:) שזדונות נעשין זכויות. "רגיל אני לומר משל לאדם שהיה זקוק להלוואה דחופה של עשרת אלפים ₪, הוא ניגש למנהל הבנק וביקש ממנו בגמגום ובבושת פנים לקבל הלוואה. מנהל הבנק קיבל אותו במאור פנים והסכים מייד באומרו 'הרי הבנק נועד בעיקר להלוות ללקוחות'... אך הוסיף תנאי לחתימת חמישה ערבים, והוסיף להתרות בו שיוכר לשלם את ההלוואה במועד, כי אחרת הריביות יזנקו ויכפילו וישלישו את סכום ההלוואה כהנה וכהנה. הלה קיבל את ההלוואה אחרי שהחתים חמישה מקרוביו, השתמש בכסף ושכח להחזיר את ההלוואה בזמן הנקוב.

"כעבור שנה הוא מקבל טלפון ממנהל הבנק. המנהל מזכיר לו על ההלוואה ומתעניין מדוע הוא מתמהמה להחזירה. האיש מתחיל לומר שאכן הוא זוכר מההלוואה והוא רוצה לשלם אותה למרות הקשיים הכלכליים שלו. המנהל מעדכן אותו שכעת הוא כבר צריך לשלם חמישים אלף ₪ בגלל הריביות הגדולות שצבר בעקבות הפיגור בתשלום ההלוואה, והאיש מתחיל להתמקח ולומר כיצד יוכל לשלם סכום עצום שכזה בעוד שאפילו את סכום הקרן אין בידו לפרוע. המנהל לא מתרגש יתר על המידה ואומר לו שבשביל כך יש את הערבים, והוא אכן מתכוון לפנות אליהם שיפרעו את ההלוואה בתוספת הריביות.

"האיש החל להתחנן לפני המנהל שבשום אופן לא יפנה אל הערבים, כי אז תרבה בושותו מקרוביו שיכעסו עליו שבגללו הם צריכים לשלם הלוואה שכלל לא נהנו ממנה. נכמרו רחמיו של מנהל הבנק על הלקוח והסכים לוותר על הפנייה אל הערבים וכן הסכים לתת ללקוח פרק זמן נוסף על מנת להתארגן ולהשיג את הכסף. הלקוח שהתרגש מאד מהתרצותו של המנהל, התחיל לשבח ולהלל על טוב לבו שהוא 'בא לקראת הלקוחות', והוסיף לומר לו שהוא יפרסם כעת בכל העיר שמומלץ מאד לפתוח חשבון רק בסניף בנק זה שיש בו מנהל כ"כ מסור. המנהל שראה שהלקוח כ"כ משבח אותו, החליט להפתיע את הלקוח והודיע לו חגיגית, 'לא רק זה שאני מוותר לך על הריביות הגדולות, אני מכניס לך כעת עשרת אלפים ₪ לחשבון כדי שתוכל להתארגן עם ההלוואה עם כסף מזומן בחשבון'...'

"כך הוא הדבר אצלנו", ציין הגר"א שכטר בנועם שיחו הלבבי, "אנו חוטאים כלפי הקב"ה וממרים את פיו בעוונותינו הרבים, והנה מגיע

"הרי מובא בחז"ל שפורים הוא כיום כיפורים. מה הכוונה בזה? לפי האמור ניתן להסביר, שכמו שבפורים נאמר כל הפושט יד נותנים לו, בפורים יש סגולה גדולה ונשגבה, כל מה שתבקש תקבל, אבל דבר אחד דורשים ממך, תפשוט את היד, תיתן הוכחה שאתה מתכוון ברצינות. כן הוא הדבר ביום כיפורים, הקב"ה פושט את ידו, הוא מושיט לנו חבל הצלה מהמים הזדונים, אנו צריכים רק להיאחז בחבל ולעלות למעלה אל אבינו שבשמים ששמח שמחה עצומה בעת שיהודי עושה תשובה ומבקש להתקרב אל אביו אוהבו. כך אנו גם אומרים בהמשך התפילה שם - "ותקבלנו בתשובה שלימה לפניך כאשר וכניחוּחיים למען דבריך אשר אמרת". הקב"ה מחשיב את תשובתנו כקרבתנו למעלות לפניו ניהוחות נפלאים, כי אין זה בבחינת מלך ועבדיו אלא אב ובניו, כרחם אב על בנים, וכל אבא מצפה בכיליון עיניים שבנו שרחק ממנו ישוב אל ביתו וינעים לו".

לסיום העניין מספר לנו הגר"א שכטר שבימי עלומיו זכה להסתופף בצילו הטהור של מרן ה'חזון איש' זי"ע, "מרן החזון"א היה בדרך-כלל מסתיר מאד את עבודת קודשו מעיני הבריות ולא ראו עליו שום תנועה מיוחדת בעת התפילה, פרט לקריאת שמע שהיה מתחיל לומר בקול רם ונעים מפסוק "ושמתם את דברי אלה על לבבכם". עם כל זאת זכורני את חרדת הדין שאחזה בו בימי ראש השנה ויום הכיפורים, ובשנה האחרונה לחייו כל גופו ממש רעד ברטט חזק, כל הנוכחים נתקפו באימה ובריאה בראותם איך ארכובותיו דא לדא נקשן, מחזה זה חקוק במוחי ומלווה אותי עד היום הזה".

ובכן יתקדש שמך

בדורנו כיום במה בעיקר צריכים אנו להתחזק בימי הסליחות? "כמובן שכל אחד צריך לבדוק בעצמו באילו דברים חטא והמרה את פי ד', אך בכל מקרה שהוא אנו צריכים להתחזק ביותר ולהתגייס בכל כוחותינו למנוע חילול כבוד שמים ולפעול לקידוש שם שמים בעולם. כפי שאנו רואים שכל עיקר תפילותינו בימים הנוראים הם על כבוד השי"ת וגילוי שכינתו, 'ובכן תן פחדך ד' אלוקינו על כל מעשיך', 'ובכן יתקדש שמך ד' אלוקינו על ישראל עמך', 'ובכן תן כבוד ד' לעמך'.

מה נוכל לשמוע עוד על מה עלינו להתחזק?

הגר"א שכטר זצ"ל שב וחזר על דבריו הקודמים: "בוודאי רבים הדברים שיש להתחזק בהם, כמו לימוד התורה, עבודת התפילה, שמירת הלשון, בין אדם לחברו, ועוד, אך ביותר ובעיקר יש לעורר על הפרצה הגדולה שחדרה למחנה ישראל בעת האחרונה ורבים חללים הפילה, שהם כלי הטכנולוגיה. מסופר על ה'אור החיים' הק' שבשנה האחרונה לחייו, ביום הושענא רבה, היה שמח בשמחת החג עד חצות, אז לבש שחורים ושכב על הארץ ובכה בכיות נוראות עד כניסת חג שמחת תורה, ובמוצאי החג מיד לבש שחורים והמשיך לבכות בכייה רבה. נכנס אצלו תלמידו הגדול הגה"ק החיד"א זי"ע ושאל את רבו על מה הבכיות הללו? השיב לו ה'אור החיים' הק': 'דע לך תלמידי היקר, שבני ישראל היו בימי הרחמים והסליחות בדרגה

התליין עומד מוכן עם החבל וממתין להוראה שתתקבל מהממונים עליו

חברו ומגיש לפניו סלסלה עמוסה במיני תרגימא כמשלוח מנות, וגם אם יש למישהו סכסוך עם חברו, ברגע שהוא נותן לו משלוח מנות בסבר פנים יפות, אין ספק כי החבר מוחל לו מיד באותה שעה והם הפוכים לידידים מושבעים, כי בעצם מעשהו שהוא מביא אתו משהו, הוא מוכיח בזה שהוא מתכוון ברצינות. לכן פורים יותר גדול מיום הכיפורים, כי ביום הכיפורים הסליחה ביניהם אינה אמיתית ונכונה במאה אחוז, אבל בפורים כשהוא עושה פעולה חשובה עבור רעהו, הסליחה היא אכן סליחה כנה וישרה. לכן גם 'משלוח' אותיות 'שמוחל', כי ע"י ששולח לו מנות בפורים הוא גורם לחברו שימחל לו באמת.

בימים אלו כשכל אחד ניגש לחברו ומבקש סליחה ומחילה, צריך לדעת שעיקר הסליחה היא המשך האהבה שתשרור בין השניים, זה שהחבר משיב בחיוב על בקשת המחילה, עדיין לא אומרת שהוא אכן מחל בלב שלם, ולכן הראיה היחידה שתהיה לנו כדי שנדע כי אכן מחל לו, זה רק אם יהיו אוהבים איש לרעהו..."

בתחושה מרוממת יצאנו ממעונו של הגר"א שכטר זצ"ל, אחרי שמילאנו את אסמינו מלוא חופניים, בדברי חיזוק ואמרי התעוררות. תקוותנו שאכן הדברים שיצאו מן הלב יהיו נכנסים אל הלב, ניטיב את דרכינו ונשפר את מעשינו, ונזכה לכתובה וחתימה טובה וכו"ס. (מתוך המבשר תורני)

ראש השנה ויום הכיפורים, ואנו לוקחים ממנו הלוואה לשנה, אנו מבטיחים שנהיה בסדר ולא נחטא עוד ובעד זה אנו מקבלים שנה טובה ומתוקה. כעבור שנה הקב"ה תובע את החזר הלוואה, הבטחנו שנהיה יותר טובים ולבסוף לא קיימנו את ההבטחה. אנו מנסים לשכנעו ולרצותו בדברי פיוס שימתין עוד קצת ונשוב בתשובה, והקב"ה מסכים לתת לנו עוד הזדמנות להראות שאנו מתכוונים ברצינות, ובינתיים חותם את דיננו לטובה.

"בעד ההטבה הגדולה שקיבלנו מהשי"ת, אנו מודים ומברכים אותו ומהללים שמו בתוף ומחול, בתפילות ראש השנה ויום הכיפורים, וכשהקב"ה רואה שאנו כל-כך מתלהבים ונהנים ממידת טובו ורוב חסדו, הוא מעניק לנו את ההפתעה הגדולה ביותר, לא די שהוא מוותר על הריביות והתוספות של העבירות שחטאנו לפניו, הוא הופך את העוונות לזכויות, הוא מכניס לנו לחשבון מזומנים כדי שנוכל לפתוח את השנה החדשה ברגל ימין עם זכויות".

"אחד מהדברים שיש להם כוח עצום לטוב ולרע הוא כוח הדיבור", אמר לנו הגר"א שכטר זצ"ל לקראת סיום השיחה. "במילה אחת טובה אפשר להחיות נפשות, ולהיפך במילה רעה חלילה אפשר להרוג אנשים, כמו שכתוב "כי באפם הרגו איש", אפילו ללא אומר ודברים, רק בעקמת שפתיו. המחלוקות והמריבות מהוות גורם בסיסי לעיכוב ביאת המשיח והגאולה, כפי שכותב מרן ה'חפץ חיים' זי"ע בהקדמה לספרו, שאם ראינו שבית המקדש נחרב בעוון שנאת חנם, הרי שבנייתו מחדש תיתכן אך ורק ע"י תיקון עוון זה באהבת חנם.

"הוזמנתי פעם להרצות בבנייני האומה בפני תשעת אלפים נשים. התקשרתי לידידי הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל ושאלתי אותו על מה לדבר בפניהן, אחרי שקצבו לי מראש עשרים דקות להרצאה זו. הגר"ח ברים השיבני שאדבר על אהבת חנם, זה הכי חשוב... בימים אלו כשכל אחד ניגש לחברו ומבקש סליחה ומחילה, צריך לדעת שעיקר הסליחה היא המשך האהבה שתשרור בין השניים, זה שהחבר משיב בחיוב על בקשת המחילה, עדיין לא אומרת שהוא אכן מחל בלב שלם, ולכן הראיה היחידה שתהיה לנו כדי שנדע כי אכן מחל לו, זה רק אם יהיו אוהבים איש לרעהו.

"אמרת פעם להסביר מדוע פורים יותר גדול וחשוב מיום הכיפורים, כפי הידוע שיום הכיפורים הוא רק כפורים בכ"ף הדמיון, ולכאורה מה ההסבר בזה? אלא, ביום הכיפורים כל אחד ניגש אל חברו ומבקש סליחה ונענה בחיוב בדרך-כלל ע"י הנהון ראש. כאמור, אין זו סליחה אמיתית וכנה. מאידך, בפורים כל אחד דופק על דלת

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חנם

1-800-20-18-18

לאחר הריקוד פנה אליו הבחור בברכת 'א גוט וואך און א גוט חודש' כנהוג, ורצה להמשיך מיד בדרכו. הם היו רגילים בבית מדרשם פעמים רבות לראות את הצדיק בתפילות ובריקודין בדביקות. אבל הפעם הוא עצר אותו ושאלו: "בחור, ברצוני לשאול אותך שאלה אחת הזקוקה לביאור: כיצד זה יכול היצר הרע להכשיל את האדם בדבר עבירה? הרי כל איש מישראל הוא חלק אלוקי ממעל, ונשמתו חצובה מתחת כיסא הכבוד! איך יתכן שחלק מאור אין סוף, ברוך הוא, ימרוד בו ויעשה היפך רצונו?

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א על מלחמת היצר

את מה שכבר חזר והסביר לו פעמים רבות, שאין פניו למקומות שכאלו כלל וכלל - הוא יושב והוגה באוהלה של התורה הטהורה, והוא שייך אך ורק לספסלי הישיבה הקדושה בלבד! הפעם פקעה סבלנותו של הלה, הוא התרגז עד מאד, וכעס עליו: "זכי זה נקרא חבר?! אם כן", סינן הבחור, "אינני רוצה להכיר אותך עוד והנני נפרד ממך לנצח!"

הוא עזב אותו אפוא לדרכו, ומאז ועד היום, שנים רבות אחר כך, לא פגש בו שוב אפילו פעם אחת, לשמחתו הרבה!

כך ניצל בזכות התפילה שבקעה מעומקא דליבא, וטיב תפילת הצדיקים הקדושים לעילא, מהשפעה קשה ורעה של חבר רע, שסכנתה רבה להוריד האדם אלי פי שחת, רחמנא ליצלן.

מעין זה המעשה, סיפר לי אחד מחשובי הרבנים בירושלים עיר הקודש, שלפני שנים רבות היה בבית מדרשו בחור אחד שהצליח מאד בתלמודו, ועשה חיל בתורה וביראת שמים, גם היה עובד ה' נפלא, והתנהג במידות טובות וישרות, לשם ולתפארת.

אך יום אחד התגרה בו השטן, ושלה אליו חבר רע, שהתחבר

סיפר לי אברך נאמן חסיד סאטמר, המתגורר באחד מריכוזי היהדות הנאמנה שבארצות הברית, שבבחרותו היה לו חבר אחד, בחור רע מעללים, שהחל להתקלקל ולסור מדרך הישר. הם היו חברים קרובים מאד, מילדותם גדלו יחד באותה שכונה, ולמדו יחדיו באותם מוסדות.

כשהחלה הידרדרותו של הלה, התחיל לנסות להשפיע עליו גם כן בכל מיני דרכים ופיתויים עזים שהיו ברשותו ולהפילו עמו. כנראה לא רצה להפסיד חבר טוב וקרוב כל כך, וגם העדיף שיהיה לו חבר לתעלוליו הרעים והמשוקצים, שלא יהיה לבדו בדד במערכת.

אולם המספר מצידו ניסה בכל האופנים להתנתק ממנו. הוא הרגיש שהשפעתו השלילית של החבר מפריעה לו עד מאד, הוא מנסה להפילו פעם אחר פעם בפח הטמא ולהציפו במים הזידונים, רחמנא ליצלן. הוא החל לחשוש ולדאוג בפחד ובמורא לעתידו הרוחני, מי יודע לאילו תאוות והבלים מסוגל החבר הרע הזה עוד למשוך אותי, הרהר הבחור בדאבון לב, אבל הוא לא ידע כיצד ואיך יוכל להתפטר ממנו - הוא פשוט 'נדבק' אליו בכל מקום, ולא הניח מנוחה לנפשו, ועל אחת כמה וכמה לנשמתו.

יום אחד כאשר הכאב והמרירות התגברו והציקו לו עד מאד, הוא קם ונסע לעיר מונרו, לציון רבו הקדוש מסאטמר, זכותו יגן עלינו, שבקרית יואל המעטירה. הוא השתטח על הקבר, ושפך שם צקון לחשו בדמעות רותחות ובלב קרוע ושבור לפני השם יתברך. הוא ביקש שיהיה לו הצדיק למליץ ישור בעולם האמת, לחלצו מסבך השפעת החבר הרע הזה.

תכף כשחזר מן הציון הקדוש אל הישיבה הקדושה, פוגש הוא באותו 'טיפוס', החבר הנודע, שהגיע אל הישיבה כדי לחפש אחריו: "היכן היית?" התנפל עליו חברו, "חיכיתי לך זה עידן ועידנים! הנה בעוד זמן מה מתחילה תכנית מעניינת מאד, חבל לך להפסיד כזו הזדמנות! הבה נלך יחדיו, יהיה שמח ו'כייף'!"

הבחור כמובן סירב בנימוס אך בתוקף, וחזר שוב להסביר לחברו,

יתכן שחלק מאור אין סוף, ברוך הוא, ימרוד בו ויעשה היפך רצונו? הבחור כמובן לא ידע תשובה לשאלה הנוקבת. הוא גם לא קלט למה הדברים מכוונים, ומה מצא הגאון הצדיק לשאול את שאלתו החשובה, דווקא אותו, בחור צעיר לימים....

אך הרב לא השאירו בתהייתו זמן רב, ופתח את פיו בחכמה: "אסביר לך נער יקר", אמר לו הרב בחיבה גלויה, "היצר הרע לא יכול להכשיל את האדם בפעם אחת, הוא עובד וטורח קשות עד שיש לו השפעה על האדם. הנשמה האלוקית, נקודת חיות איש ישראל, אינה מניחה כל כך מהר להתנתק מן האש היוקדת שבלב היהודי! יש כאן תכנית ארוכת טווח... היא מתחילה בדברים קטנים של מה בכך לנסות להרחיקו מאור האמת ולצננו מעט מן הקדושה. בתחילה מבטל הוא רק כמה דקות מתלמודו, ולאט לאט מושכו היצר אחריו בעבותות הפיתוי, לפעמים נצרך השטן לעבודה של שנים, כדי להפיל את האדם!

ברם, כל זאת, כשהמערכה נשארת בינו לבין יצרו בלבד, אבל ברגע שמתחבר אליו חבר רע, יש בו כוח השפעה אדיר כל כך, שבתוך דקות יכול החבר הרע לעשות עבודה שהיצר צריך לעשות במשך שנים!!! כשהחבר הרע מתגרה באדם, אין צריך להמתין זמן רב, הוא מפילו מהר מאד עד שאול תחתית, רחמנא ליצלן!"

הדברים שנאמרו בחום לב, ומתוך כאב גדול ואכפתיות של אמת, פלחו את לב הנער כחץ יורה. הוא לקח את הדברים היטב אל לבו. פתאום הוא גילה את מצבו העגום, עד כמה הצליח החבר הרע הזה להפילו ולטמא את נשמתו.

הוא נפרד לגמרי מן החבר, ושב בכל לבו לתורתו ועבודתו ביתר שאת ממה שהיה בתחילה, עד שגדל בתורה מאד, ונעשה לאיש מורם מעם.

כיום הוא משמש ברבנות חשובה ונכבדת, ומרביץ תורה לעדרים. כל השנים הוא אינו שוכח להודות לרב הצדיק, שהצילו מאותו חבר רע, ובזה הציל את נפשו מרדת שחת!

(טיב המעשיות - חומש דברים)

והתיידד עמו, והשפיע עליו מאד לרעה. ההשפעה השלילית ניכרה עליו היטב. מתחילה נהיה 'צונן' בתפילה וביראת שמים, ואדיש לכל דבר שבקדושה. התדרדרותו דהרה, ולאחר תקופה כבר סגר את הגמרא כמעט לגמרי, לתוגת לב הוריו ומוריו. הוא שוטט והתבטל שעות רבות בשיחות של הבל ושטות עם חברו - לעומת העבר, שלא היה מאבד אף לא רגע אחד לריק!

הרב הצדיק שראה כל זאת מן הצד, כאב ליבו מאד וחרה לו על כך, אך לא מצא את הדרך והשביל הנכון אל ליבו של הבחור, כיצד להשפיע עליו לעזוב את אותו חבר רע מעללים, מאחר שהם כבר היו קרובים מאד זה לזה, נפשותיהם התקשרו יחדיו, ואותו חבר רע השתלט עליו כמעט לגמרי, רחמנא ליצלן.

פעם אחת לאחר קידוש לבנה שבמוצאי שבת קודש, ראה הרב פתאום את אותו בחור לידו. במקרה תפס בידו בשעת הריקוד - כדרכם של ישראל, שאחר קידוש לבנה תופסים איש ביד רעהו לריקוד, ללא שום חשבון וסדר מי תופס ביד מי... כך יצא לו לאותו בחור, שעמד ליד הרב, לרקוד עמו בריקוד "טובים מאורות". בו ברגע החליט הרב שהנה זו הזדמנות טובה בשבילו, להתפלל על הבחור ולעורר את ליבו לתשובה. במשך כל עת הריקוד הוא תפס ביד הבחור בחוזקה ורקד עמו בכל עוז, ובהשתפכות לב ונפש בתפילה ובבקשה נוראה עבור אותו בחור, והפציר לשמים עד מאד, שיעזור לו השם יתברך להתנתק מאותו חבר רע, ידוע ומפורסם, שעל ידי הריקודים מתבטלים הדינים!

לאחר הריקוד פנה אליו הבחור בברכת 'א גוט וואך און א גוט חודש' כנהוג, ורצה להמשיך מיד בדרכו. הוא לא חש בשום דבר מיוחד בריקוד, ובוודאי לא קישר זאת אליו אישית. הם היו רגילים בבית מדרשם פעמים רבות לראות את הצדיק בתפילות ובריקודין בדבקות, כנודע. אבל הפעם עצר אותו הרב לרגע ושאלו: "בחור, ברצוני לשאול אותך שאלה אחת הזקוקה לביאור: כיצד זה יכול היצר הרע להכשיל את האדם בדבר עבירה? הרי כל איש מישראל הוא חלק אלוקי ממעל, ונשמתו חצובה מתחת כיסא הכבוד! אין

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של איגוד יחינו
הישיבה

שמעתי מעשה נפלא מהרב החסיד הישיש רבי מרדכי פרוכטר שליט"א, מחשובי חסידי ויז'ניץ בירושלים, אותו שמע בשעתו מפי הגאון הצדיק רבי נטע פריינד זצ"ל, אודות רבו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים' ובעל 'אבן האזל'

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א בסיפורים מדהימים על כח התפילה

וכוחה, לא זו בלעדיה. הם ראו בה חזות הכל, ובכל פרט בחייהם השתמשו בה.

מה עשה רבי איסר זלמן מלצר בדרכו לשיעור?

אימרה חריפה אמר פעם הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, בעל ה'לב אליהו'. רבי אליהו הביא את דברי הגמרא במסכת ראש השנה (יח, א): "רבי מאיר אומר, שנים שעלו למיטה וחולין שוה, וכן שנים שעלו לגרדום לידון ודינן שוה, זה ירד זה לא ירד, זה ניצל זה לא ניצל. מפני מה זה ירד זה לא ירד? זה ניצל זה לא ניצל? זה התפלל ונענה, וזה התפלל ולא נענה. מפני מה זה נענה זה לא נענה? זה שהתפלל תפילה שלימה - נענה, וזה שלא התפלל תפלה שלימה - לא נענה".

מה הכוונה 'תפילה שלימה'? מפרש רש"י במילה אחת: "נתכוין". שאל רבי אליהו, מנין לו לרבי מאיר כי ההוא שניצל ונתרפא היה זה בזכות שכיון בתפילתו? אולי מלכתחילה לא נגזר עליו גזר דין של מיתה ולכן ניצל?

"רואים מכאן", אמר רבי אליהו הרגש נורא, "כי בהכרח ודאי לשניהם היה את אותו גזר דין, וזה ניצל רק משום שהתפלל תפילה שלימה, וזה לא ניצל רק משום שלא התפלל תפילה שלימה! כי זהו כח התפילה בכוונה! תפילה בכוונה בכוחה לְהַפְךָ עולמות ולבקוע רקיעים כפשוטו, ואף לשנות גזר דין. כי אין דבר העומד בפני התפילה!

הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצ"ל מספר, כי פעם פגש את מרן הגאון

את המעשה שמעתי מפי יהודי תלמיד חכם ששמע בעצמו מפי בעל המעשה:

הגאון רבי אברהם חיים טרופ זצ"ל, הרביץ תורה והעמיד תלמידים עשרות בשנים. עוד משנות צעירותו מילא את מקומו של אביו בראשות ישיבת ראדין, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה, ולאחר שהיגר לאמריקה, שימש כראש ישיבות 'חפץ חיים' ו'קרלין סטולין' בארצות הברית, עד לפטירתו בשנת תשל"ט.

בצעירותו חלה הגאון רבי אברהם חיים טרופ זצ"ל במגיפת הטיפוס, מצבו הלך והחמיר מיום ליום, והרופאים טענו כי קצרה ידם מלהושיע. אמו הצדקנית מרת פסיה מרים ע"ה, נחפזה לנסוע למעונו של ה'חפץ חיים' והתאוננה לפניו בדמעות על מצב בריאותו הקשה של בנה.

ה'חפץ חיים' שאלה: "האם בנך מסוגל להבטיח כי כל ימיו ירביץ תורה?"

"לא", השיבה הרבנית, "ולא משום שהוא אינו רוצה, אלא כי מצבו קשה והינו שוכב בבית החולים מחוסר הכרה, מבלי יכולת לדבר..." שבה והתייפחה.

הרהר מעט ה'חפץ חיים', ושאל: "האם את מסוגלת להבטיח שתשתדלי על דבר זה?"

"ודאי!" השיבה הרבנית בעידוד. "אני מצידה מבטיחה לעשות ככל יכולתי שבני יוכל להרביץ תורה כל ימיו בפניות הדעת..."

מיד כששמע ה'חפץ חיים' את תגובתה, קם ממקומו, צעד לאחת מפניות החדר והחל להתפלל בלהט. בסוף תפילתו הנרגשת אמר כך: "הלא זכות התורה של זקנו, אבי אמו, רבי אליעזר יעקב חוואס, היא רבה מאד. כל עולם הישיבות בליטא חבים לו הכרת הטוב עצומה. בשלו הוקמו ישיבות רבות, התרבו לומדי תורה רבים. אנא אחוז בכסא הכבוד ואל תרף לבקש ולהתחנן לרפואתו השלימה של נכדך אברהם בן פסיה לאה הזקוק לרחמי שמים..."

לא עברו כי עם שעות בודדות, וכבר התקבלו דרישות שלום טובות מבית החולים. לפליאת הרופאים יצא החולה מכלל סכנה, קם ממיטתו והבריא מחוליו.

כשסיים רבי אברהם חיים לספר מעשה נורא זה, הפטיר בהתרגשות: "עד היום אני זוכה להרביץ תורה בזכות אותה תפילה נרגשת של ה'חפץ חיים!..."

גדולי ישראל וצדיקי הדורות, שידעו את ערך התפילה, מעלתה

"האם לא קשה לכם להטיל משמעת בכיתה כה גדולה?" נשאל פעם רבי ליב, והוא השיב בפשטות ובכנות בשלילה. כשהוא מטעים ואומר:

"הנה בכל יום כאשר אני מגיע לכיתה, שפתי מרחשות תפילה חרישית מעומק הלב שאצליח היום בכיתתי. שלתלמידים יהיה 'דרך ארץ' כלפי. שאצליח לטעת בהם אהבת תורה ויראת שמים אמיתית. ברוך השם, תפילתי נשמעת. לכן אין זה משנה כלל אם בכיתה ישנם שלושים ילדים או שבעים, הרי בכל מקרה כל ההשפעה שלי עליהם היא בכח התפילה!"...

כך שפכו יראים ושלימים את צקון לחשם לפני בורא עולם, בהשתפכות הנפש, בהתרפקות, כדבר איש אל רעהו. תפילות מן הסוג הזה - נענות.

אלו בחורים לא קיבלו כיבודים ועליות ב'קלם'?

אחד התנאים היסודיים לקבלת התפילות ברחמים וברצון לפני שומע תפילה, הוא להחשיב את התפילה וליקרה.

בספר 'סדר היום' (סדר תפילת ערבית) כתב, כי לפי רמת הערך שמעריך האדם את תפילותיו, כך נחשבת תפילתו אצל הקדוש ברוך הוא. זה לשונו: "...אם הוא מואס בתפילותיו לומר אותם פעם אחר פעם, גם הקדוש ברוך הוא ימאס בהם ולא יפיק רצונו למלאות לו שאלתו, להכין לו בבוקר ובערב ובצהריים", חלילה וחס.

רבנו יונה בספר 'היראה' כותב, כי היה ראוי לו לאדם להתלבש בבגדי שבת מיוחדים בכל פעם שניגש להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, בדיוק כפי שמחליף בגדיו ומלבושיו בבואו לפני מלך בשר ודם. על אף שאמנם איננו לובשים בגדי שבת בכל תפילה ותפילה, אולם לכל הפחות מוטלת עלינו החובה לעשות ככל שביכולתנו כדי להראות כמה יקרה ומכובדת היא מצות התפילה בעינינו, ולא להתייחס אליה כמצות אנשים מלומדה, וכטורח שעלינו לעשות "פעם אחר פעם".

הדרך הטובה ביותר לכך היא, להגיע לתפילה בזמן, ולא לצאת לפני סיומה. אם יהודי לא מכבד חלילה את התפילה, ולא נוהג כפי שצריך לנהוג, הרי הוא פוגע חלילה במלכות שמים, והיאך תקובל תפילתו. התבטאות חריפה בענין זה, שמעתי פעם בשם הגאון הצדיק רבי נתן מאיר ויכטפויגל זצ"ל, משגיח ישיבת לייקווד, מפי תלמידו הגאון הצדיק רבי ראובן הכסטר משגיח ישיבת מיר ברכפלד: "מתפלא אני על אלו הבאים להתפלל בבית הכנסת באיחור", אמר המשגיח מלייקווד. "כיצד הם אינם מתביישים? הרי הם מכריזים על עצמם

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', שב מתפילה בכותל המערבי, ורוחו טובה עליו. הוא שיער כי זו שעת הכושר, ולכן שאל אותו - "על מה הרב התפלל בכותל?" ורבי יחזקאל השיב לו כך בפשטות ובכנות:

"אמרתי לקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם! תשלח כבר את המשיח. ומדוע אני צריך את המשיח, מה השייכות שלי עם משיח? כי רצוני ללמוד עימו תורה, שהרי הוא לומד תורה היישר ממך יתברך, בלי אמצעים. אולם בינתיים עד שתשלח לנו את המשיח אבקש ממך - רבוננו של עולם, אנא! תלמד אתי אתה תורה! תאיר את עיני במאור תורתך הקדושה!".

שמעתי מעשה נפלא מהרב החסיד הישיש רבי מרדכי פרוכטר שליט"א, מחשובי חסידי ויז'ניץ בירושלים, אותו שמע בשעתו מפי הגאון הצדיק רבי נטע פריינד זצ"ל, אודות רבו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים' ובעל 'אבן האזל'.

רבי נטע התלווה פעם לרבי איסר זלמן בדרכו למסור שיעור בישיבת 'עץ חיים'. באמצע הדרך, לפתע ריצדו במוחו של רבי איסר זלמן דברי הירושלמי במקום פלוני, הסותרים לכאורה את מהלך הדברים שהתכוין להרצות בשיעור הקרוב.

ראש הישיבה לא המתין אף רגע. הוא נכנס לבית הכנסת הסמוך, נעמד בפניה ושפתותיו רחשו מילות תפילה נרגשות: "אנא, טאטע! באשעפער! זכני שלא תצא תקלה מתחת ידי, ושלא אטעה בדבר הלכה"...

לאחר דקות אחדות סיים רבי איסר זלמן את תפילתו, ליבו התמלא שמחה ופניו קרנו מאושר. לפתע הבזיק במוחו רעיון ליישב את הדברים, וכעת היה נראה לו כי דברי הירושלמי לא רק שאינם סותרים למהלך הדברים אותם יאמר בשיעור, אלא אף מסייעים לו, ומתיישרים בטוב טעם ודעת כמין חומר.

רבי נטע היה מופתע מאוד, ולא הסתיר את התפעלותו מרבו, ורבי איסר זלמן הגיב לו בפשטות: "הרי הרבה פעמים קורה לי דבר כזה!"...

זה הזכיר לי מעשה אחר ששמעתי לא מזמן, אודות אחד המלמדים החשובים בתלמוד תורה 'קמניץ' בירושלים, הרב הצדיק רבי ליב קורלנסקי זצ"ל.

רבי ליב היה דמות אצילה ומיוחדת, ירא שמים מרבים וצדיק בדרכיו. בצעירותו, היה רגיל ללמוד בכיתה של שלושים ילדים, ואילו בשנותיו המאוחרות, כשהתרחבו כותלי תלמוד-התורה, לימד רבי ליב כיתות גדולות, לפעמים גם של שישים ושבעים ילדים.

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינוך

קבל עם ועדה: עצלנים אנחנו!...

אני מכיר יהודי מבוגר מירושלים שזכה לבנים גדולי תורה ותלמידי חכמים מובהקים. פעם הזדמן לי לשואלו מה סיבת זכיותו בכאלו ילדים, והוא השיב לי כך: "אינני סבור כי יש לי זכויות מיוחדות שבשלהן זכיתי ל'בניך כשתילי זיתים'. אבל אם זה כן בזכותי, שמא זה בגלל זכות אחת מיוחדת שיש לי, מחמת ענין עליו אני מקפיד מאוד כל הימים: איני ניגש לתפילה אלא רק אם רבע שעה לפניו אני כבר מוכן עם טלית ותפילין. אם קורה שאני מאחר בהכנה, הרי שאני ממתין למנין הבא, כדי שלא להגיע לתפילה בלי הכנה..."

הרב הצדיק הישיש רבי **הנא קלצקי** זצ"ל מהעיר לייקווד, שהיה מותיקי תלמידי ישיבת ראדין, סיפר לי, כי בצעירותו היה לו ידיד קרוב שהלך ללמוד בתלמוד תורה בקלם. אותו חבר הבחין כי במשך תקופה ארוכה הוא לא כובד בעליה לתורה, אף לא פעם אחת. לבסוף, גמר החבר אומר לברר את פשר הענין, והוא פנה אל הממונה על העליות ושאל אותו על כך - מדוע נגרע חלקו?

שמע הממונה וענה לו בפשטות: "כאן ב'תלמוד תורה' קיימת תקנה, כי מי שנכנס לתפילה לאחר הדפיקה על הבימה המציינת כי התחילו פסוקי דמרה - הרי זה כאילו לא התפלל כאן! זוהי תקנה שנתקנה על ידי מייסדי הגדולים של הבית הגדול והקדוש הזה. אתה ככל הנראה רגיל להגיע מעט באיחור, ואי אפשר להעלות לתורה מי שאינו מתפלל כאן..."

הבחור שמע וקיבל, אך החליט לעקוב אם אכן כך הוא, וראה שאכן כן: מעולם לא מכבדים בעליה לתורה, בחזנות או בשאר כיבודים, מי שאיחר לתפילה אחר "מזמור שיר!"

בקלם מי שהגיע מאוחר לתפילה - הרי זה כאילו לא בא כלל...

כשרבי אהרן קוטלר איים לסגור את ישיבת לייקווד

ידידי הרב הגאון רבי **יצחק רוזנברטן** שליט"א, מתלמידי הקרובים

של מרן ראש הישיבה הגראי"ל **שטיינמן** זצ"ל, סיפר לי כי בבחרותו בישיבת פוניבז', הוא ישב בהיכל בשעת התפילה מול מקומו של המשגיח, הגאון הצדיק רבי **יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל.

יום אחד הוא איחר לקום והפסיד את המנין בישיבה, ולכן נאלץ להתפלל בשיטבלאך בקרבת מקום. למחרת לאחר התפילה, קרא לו המשגיח ושאל אותו: "מדוע לא באת אמש לתפילה?" "כי קמתי מאוחר", השיב התלמיד בהיסוס. "אמור לי", שאל המשגיח, "היכן מתגוררים הוריך?" - "בשווייץ", ענה רבי יצחק.

"נו", אמר המשגיח בנימה תובעת, "להגיע משווייץ הרחוקה ללמוד בארץ ישראל! כזה מאמץ גדול עשית - ולא לקום לתפילה בזמן? אינך יכול להתאמץ עוד קצת, ולבוא לתפילה בזמן?"...

"מאז אותה תוכחה", סיים רבי יצחק את סיפורו, "לא הייתי מסוגל יותר להחסיר אפילו לא תפילה אחת..."

הכבוד והחשיבות לתפילה צריכים להיות בכל מהלך התפילה ובצורתה. ניתן לראות לצערנו יהודים רבים שלא מייקרים כראוי את המעמד המרומם בו הם נמצאים.

הגמרא במסכת תענית (ח, א) אומרת: "אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו". רש"י מבאר כי 'נפשו' הכוונה 'רצונו'. ביאור דברי הגמרא הוא, כי עלינו לשלוט בצורה מוחלטת ברצונותינו ולשעבדם שלא יטרידו אותנו בעת התפילה.

כך גם מצינו במדרש תנחומא (כי תבא, א): "הקדוש ברוך הוא מזהיר את ישראל ואומר להם: בשעה שאתם מתפללים לפני, לא יהיו לכם שני לבבות, אחד לפני הקדוש ברוך הוא ואחד לדברים אחרים".

ראיתי אמרה נוקבת שהיה רגיל לחזור ולומר אותה המקובל הגאון הצדיק רבי **יהושע אשר זעליג מרגליות** זצ"ל: "מעולם לא נעשה איש למדן מלימוד באמצע התפילה, ומעולם לא נעשה איש עשיר מלברוח באמצע התפילה!"...

(מתוך סדרת הספרים 'אוצרותיהם אמלא')

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

אחר סיפורי דברים וגיבובי שיחות, הגיע בער'ל ללב העניין בהניחו את הפצצה על השולחן "ספר לי את הסוד. איך אתה מצליח?" פניו הנדהמות סיפרו במקומו. בטוח היה כבר שחזר למנוחה ואל הנחלה. "לא. זה לא סתם סקרנות." הזדעק בער'ל בקול שנשמע כהתחננות "אני גם רוצה להצליח לזכור את הלימוד"

כך תצליח בישיבה

כנותנים להבין, שידועים הם מה שלא כולם יודעים. אך חדי עין שהציצו (ברשות) לתוך המבחן ידעו לנכון לומר שהכל מלא. הבחור פשוט מילא את כל המבחן!

כעת עם סיום שיעור ב' היו כבר כאלו שזמזמו בחיוך קונדסי. בשנה שעברה הצליח לו לשעפטיל-זוסיא. נראה מה יהיה השנה. כאומרים זה לא יקרה שוב. בטח יהיו כעת כאלו שיעקפו אותו, ובצדק רב. עם חלוקת המבחנים, התחמק שעפטיל-זוסיא מחבריו הסקרנים. אך הכרת פניו ענתה בו שהוא לא מאוכזב, כה שבצירוף עדות נאמנה של בחור שטען בהן-צדקו שראה בעיניו את רשימת הצינונים לצד מכונת הצילום גילתה את הכל. שעפטיל-זוסיא הצליח שוב. לא יענק'ל. לא יוסל. ולא בנימין. שעפטיל-זוסיא. כן דווקא הוא הצליח שוב, ובגדול.

ימי בין הזמנים סחפו את כולם. בימים שכאלו כולם עסוקים בעניינים אחרים, כך שאף אחד כבר לא דש ודן בנושא המסתורי. אז הגיע זמנו של בער'ל.

בער'ל חברו מנוער של שעפטיל-זוסיא התפלא יחד עם כל חבריו לשיעור על הצלחתו של שעפטיל-זוסיא. אך יותר מכל סקרן אותו איך באמת זה יכול להיות. איך שעפטיל-זוסיא זוכר את כל הלימוד?

המשך בעמוד 31

הרה"ח ר' אהרן כהן

תלמידי שיעור ב' בישיבת שמחת התורה לא ידעו את נפשם. החכמים שבחבורה ניסו לנחש ולומר סברות אבל שום דבר לא נשמע כהסבר משכנע.

ככלל יש בכל שיעור את כל הסוגים. יש את הרגילים; בחורים שמשתדלים לעמוד בסדרי הישיבה, עומדים בדרך כלל בהספקי וזמני הלימוד. לעומתם יש את המצוינים המתאמצים בכל כוחם לנצל את הסדרים ורואים ברוך השם חיל בלימודם כשהתוצאה ניכרת לעין כל בבחינות וכדו'. לידם יש אלו אשר זכו למתנת שמים ובורכו בכשרונות מיוחדים שביחד עם שקידתם בלימוד מצליחים הם מעל ומעבר לנורמה.

שעפטיל-זוסיא לא שויך לקבוצה העילית שבחבורה. אף אחד לא הצביע עליו כבעל כשרונות יותר מהמצוי. אפילו ברשימת המתמידים לא היה נכנס. לא שעומד הוא תדיר ליד מכשיר המים הקרים, אך מכאן ועד להכתרתו כמתמיד החבורה עדיין היה מרחק ניכר.

אך ההפתעה בסיום השנה שעברה, הפתיע את כולם ובגדול. כבהרבה ישיבות גם בישיבה דגן מתקיים לקראת סיום השנה מבחן כולל על כל הנלמד כל השנה בישיבה. כשהמשיגים בישיבה היה שם את כובד משקלו במבחן זה. על פיו היה הטענה הניצחת "בחור שלא ניגש לבחינה שכזו, מבחינתי קיבל לחינם מיטה בישיבה." כך או כך. כולם ידעו; במבחן שכזה כולם ללא יוצא מהכלל, ממלאים לפחות את שם הנבחן. כשאחר כך, מומשיכים כולם לנסות לדלות מהראש ישיבה כמה שיותר תשובות לשאלות, גם מהחומר שלא זוכרים כל כך.

עם סיום השנה היו מתאספים כל צוות הישיבה יחד עם כל הבחורים למסיבה של מצווה כשבשילוב ההתרגשות הטבעית עם סיום הלימוד בישיבה או לקראת עלייה לשיעור הבא, היו כולם מצפים ומחכים לשמוע את גובה הציון במבחן המסכם.

ואז זה קרה. שעפטיל-זוסיא הפתיע את כולם. מבין כל תלמידי שיעור א' היה זה דווקא שעפטיל-זוסיא שקיבל את הציון הכי גבוה בשיעור.

משהו כאן לא בסדר. היה כאלו שכבר המהמו מתחת לשפתם

אתה לא יכול לשבת ולהתבטל שעות כל לילה עם ה'ליידיג-גייערס' של הישיבה, ולצפות שלמחרת בבוקר יתייחסו אליך בכבוד כאילו הייתי אחד הבחורים הטובים ביותר

הרה"ח ר' יששכר הופמן, מבכירי הפעילים ב'אחינו' מדבר על קשיי הבראשית של תחילת הזמן

אליעזר (לייזר) רוט

כל תחילתו זמן חדש בישיבה מהווה תקופה מאתגרת, הן לבחורים הצעירים שזה עתה נכנסו לראשונה בהיכלי הישיבות, וגם לבחורים ותיקים יותר, כולל כאלו שכבר לומדים בישיבה גדולה.

האתגרים הם שונים ומורכבים, הם משתנים מתקופה לתקופה ומבחור אחד למשנהו. לא הרי קשייו של בחור פלוני כהרי ההתמודדויות של בחור אלמוני, ולא הרי זה זה כהרי הבחור השלישי שמתמודד עם בעיות אחרות לחלוטין.

לקראת תחילת 'זמן אלול' שוחחנו עם הרה"ג ר' יששכר הופמן, פעיל בכיר ב'אחינו' וב'פרויקט הגישמאק' מבית 'אחינו', וביקשנו לקבל ממנו מעט הדרכה והכוונה לבחורי החמד שמתחילים כעת זמן חדש, ולא מוצאים את ידיהם ורגליהם עם הקשיים השונים שהם מתמודדים מולם.

"קשה מאוד לענות על השאלה הזאת תשובה כללית, כי כמו שאמרתם, כל אחד מתמודד עם בעיות אחרות ואפילו שני בחורים שמתמודדים עם אותה הבעיה - כל אחד מהם חווה אותה בצורה שונה.

"ניקח לדוגמה בחור שבבית היה לו חדר לבד ועכשיו בישיבה הוא צריך לחלוק חדר עם עוד שניים או שלושה בחורים. לעומתו יש בחור שבבית היה מוקף באחים שישנו מעליו ומתחתיו ועכשיו הוא נהנה ממיטה רחבה ונוחה יחסית למה שיש לו בבית... אם ננסה לדבר איתו על הצפיפות בפנימייה, הוא יגחך בביטול, וגם בצדק...

"יש בחורים שמלאים געגועים הביתה, ויש כאלו שרק יוצאים מהבית ושוכחים לסובב את הראש אחורה כדי להעניק לביתם מבט של פרידה. זה מאוד תלוי במבנה הנפש של הבחור, בסוג הקשר שיש לו עם המשפחה שלו.

"בחור שמתגעגע הביתה זה לא אומר שהוא ילדתי ובחור שאינו מתגעגע זה לא אומר שהוא סבל בבית או שההורים שלו לא אוהבים אותו חלילה.

"ההתמודדות היא מאוד שונה מבחור לבחור, ולכן התשובה להכל מורכבת משני חלקים: החלק הראשון הוא חלק התפילה. פשוט מאוד, אם קשה לך זה בדיוק הזמן לפתוח ספר תהילים ולומר כמה קפיטלאך. לפנות לקב"ה ולבקש ממנו שיאיר את עיניך ויסייע לך להתגבר על הקושי ולהיבנות ממנו להמשך החיים.

"השלב השני הוא שלב ההתייעצות. אפשר תמיד לגשת למשגיח או לאיש צוות אחר, לשאול אותו מתי יש לו כמה דקות פנויות

שהוא יכול להקדיש לשיחה אישית, ולשפוך בפניו את הלב. בחורים מתביישים, חושבים שזה יזיק לקשר שלהם עם המשגיח ושהוא יחשוב שהם קטנוניים חלילה.

"זה לא נכון! תפקידו של המשגיח זה להקשיב לכם, והוא יעשה את זה בשמחה. בדיוק בשביל זה הוא נמצא בישיבה. ואם יש בישיבה מישהו אחר שזה התפקיד שלו, המשגיח יפנה אתכם אליו.

"כמובן שבישיבות גדולות זה קצת שונה, אבל גם בהן יש לבחורים עם מי לדבר, ברוב המקרים, ואם אתם מתביישים או מרגישים שזה בלתי אפשרי, אפשר לפנות לגורם חיצוני, מישהו מהקהילה או אפילו, שומו שמיים... לדבר עם ההורים על כך... וכן, גם אנחנו נמצאים כאן, 'מוקד הישיבה' עומד לשירותו של כל בחור, המשיבים שלנו מנוסים מאוד, כולם חיים יום יום בהיכלן של הישיבות הקדושות, אנחנו מכירים את נפש הצעירים וב"ה זוכים לסייעתא דשמיא מרובה. אין צורך לחשוש ולפחד, לא צריך גם שתהיה סיבה מאוד מיוחדת כדי להתקשר. אפשר להתייעץ ולבקש הדרכה גם בדברים של מה בכך, אם זה מפריע לך, זה שווה שתנסה לטפל בזה!

ובכל זאת, יש התמודדויות כלליות, שכן אפשר לתת להן מענה גם באופן כללי יותר. כמו למשל הנושא של התחרות. כל בחור רוצה לשפר את מעמדו בישיבה, במיוחד בחורים חדשים בשיעור א', הן בישיבה קטנה והן בישיבה גדולה שרוצים למצב את מעמדם כבחורים טובים ואיכותיים. איך עושים את זה?

"אז הכלל הראשון של להיות בחור טוב, זה להיות חבר של בחורים טובים. אתה לא יכול לשבת ולהתבטל שעות כל לילה עם ה'ליידיג-

יש נושא שלא הזכרנו עד עכשיו וזה נושא המשמעת. יש בחורים שמאוד קשה להם לכופף את עצמם להנחיות של הישיבה. הם מרגישים מושפלים כשכל הזמן אומרים להם מה לעשות ומתי ללכת לישון וכו', מה אנחנו אומרים לבחורים האלו?

"לא מזמן קראנו במגילת איכה 'טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו'... כולנו מכירים גם את הפסוק 'למתים חופשי'.

"רבותי, כל בנאדם שנמצא כאן בעולם הזה, ועוד לא עונה להגדרה של 'מת', הוא כפוף ומשועבד למשהו.

"מה אתה חושב, שאחרי שתצא מהישיבה אף אחד לא יגיד לך מה לעשות? אני מציע שתגיש לאברך הראשון שתמצא ברחוב ותגיד לו שאתה רוצה לנסוע איתו מחר לטיול בצפון. תשמע את התשובה שלו..."

"כולנו משועבדים למשהו ולמישהו. לבית, למשפחה, להורים, לסדרי הכולל, לשעות העבודה. פעם אמר לי בחור אחד שכשהוא יגדל הוא ינהל עסק עצמאי כי הוא לא רוצה להיות משועבד לאף אחד... אמרתי לו, צדיק, תנסה לדבר עם עצמאים... הם האנשים הכי משועבדים. הם כל הזמן צריכים לשרת את הלקוחות, לדאוג שכל אחד מהלקוחות יהיה מרוצה, לעמוד בלחות זמנים, לריב עם ספקים, וכמובן לשלם מיסים ולהגיש חשבוניות ולעמוד באלף ואחד חוקים שונים ומשונים..."

"מי שמתרגל מגיל צעיר לשאת עול על צווארו, בהמשך החיים קל לו הרבה יותר. בחורים שבישיבה הם מתמרדים ומרוצים להרגיש גדולים, קורה להם אחת משתי האופציות הבאות: או שהם 'מתיישרים' מתישהו אחרי החתונה אחרי שהם מבינים שאין ברירה אחרת, או שהם לא מתיישרים, ואני לא רוצה לומר איך הם נראים אחרי כמה שנים... מוכים וחבולים מכל הכיוונים..."

"ולכן, מי שחושב שהוא כבר גדול ולא מתאים לו לציית להנחיות ולכללים, צריך להבין שהוא כנראה עדיין לא מספיק בוגר כדי להבין את החיים לאשורם."

גייערס' של הישיבה, ולצפות שלמחרת בבוקר יתייחסו אליך בכבוד כאילו הייתי אחד הבחורים הטובים ביותר.

"מי שמתחבר עם בחורים פחות טובים, אוטומטית מתווייג כבחור פחות טוב, לא רק בעיני החברים האחרים, אלא גם בעיני עצמו, ואפילו בעיניהם של אותם חברים עצמם, הם עצמם פחות מעריכים בסתר לבם את החברים שלהם, ממה שהם מעריכים את הבחורים היותר רציניים.

"מעבר לכך אין הרבה עצות טובות. בחור טוב זה בחור שלומד כמו שצריך, מתפלל כמו שצריך ואוכל כמו שצריך על פי הלכה ועל פי דת ודין. אין בזה מקפצות או מעלית נסתרת שיכולה לגרום לך לקבל מעמד של בחור טוב בלי שתהיה אחד כזה באמת."

הזכרתם את עניין החברים הטובים. איך באמת אפשר לזהות אותם? איך אפשר לדעת מי הם החברים שכדאי לדבוק בהם וממי כדאי להתרחק?

"אני לא חושב שזה כזה מסובך לזהות מי בחור טוב וממי כדאי להתרחק... בחור שמספר בדיחות על הראש ישיבה והמשגיח ומשמיע חיקויים שלהם בתדירות גבוהה, ומסביר כמה שהוא יותר חכם מהם, זה חבר שצריך להתחמק מכל קשר אתו. בחור ש'מנגב' תפילות מהירות ומברך ברפרוף לפני שהוא אוכל או שותה, זה לא בחור שכדאי ללמוד ממנו.

"מנגד, בחור שמתפלל במתינות, שמדקדק במצוות, שנוטל ידיים במתינות וכראוי, בחור שרואים אותו מקשיב בשיעורים ברצינות ולא מחפש לעצמו תעסוקה צדדית כדי להעביר את הזמן בסדרים, בחור שמקפיד ללכת לישון בזמן וקם בבוקר בזמן ונכנס לתפילות בזמן, זה בחור רציני. כמו שאמרתי, אין מעלית נסתרת ואין איזו נוסחה מיוחדת לזהות בחורים טובים יותר או פחות. מי שמתנהג כראוי הוא בחור טוב ומי שמתנהג קצת מהמצופה ממנו, הוא קצת פחות טוב. ואיך זיל גמור."

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

קול דודי דופק פתחו לי' - הנה זה עתה ניצבות רגלינו בראשיתה של חודש "אלול" - החודש הרחמים והסליחות, חודש שמרבים בו בתשובה, בתפלה ובצדקה. בית ישראל, בני יעקב וישורון מוסיפים בימים הללו כהנה וכהנה ריבוי בתורה ובעבודת היוצר, לפנינו אוצרות יראה ומוסר, הליכות צדיקי קמאי, שנהגו לעצמם בימי אלול, שיחות צדיקים וגאוני קדמאי, שעוררו את עם עדתם ושומעי לקחם, לקבל על עצמם הנהגות טובות לנצל כראוי וכיאות את ימי אלול הבאים לקראתם לשלום

מאת הרב שמואל צבי גנץ שליט"א משגיח רוחני בישיבת "מבצר התורה" ור"מ במכינה לישיבה "קהל חסידים" אלעד

דברים אלו כבר הקדים לכתוב רבינו יונה ז"ל, בספר היראה: "משנכנס אלול עד אחר מוצאי יום הכיפורים, יהא ירא וחרד מאימת הדין!"

לא בכדי עוררנו רבותינו הקדושים לנצל כדבעי ימים הללו - ימי אלול, בעבור כי באותן הימים ניתן לתקן עולם ומלואו. נאה לצטט שכתב הגה"ק ה'בן איש חי' זי"ע, הכותב בשולי מכתב עוז חביון שכתב באלו הימים בלשון קדשו: "כתבתי לך זאת חודש אלול, שהוא אצלי כל דקה בחודש זה כחודש משך השנה".

הא לך מה שכתב מרנא הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע כשמסיים מכתב אחד אותו כתב בימים אלו בהאי לישנא קדישא: "ולפלפולי בעלמא אין הזמן גורם, כי צריך לבדוק חדרי משכיות לבב, אלול תרי"ז". כך נזהרו בזהירות יתירה נזהרו הצדיקים שלא לאבד אפילו רגע אחד מזה החודש הקדוש.

ומעלה גדולה ישנה לאותם האנשים שהנה זה עתה כבר בראשית חודש אלול מנצלים את ימי הודש לתשובה ובתיקון המעשים, וכפי שכתב הרה"ק ב'אמרי אלימלך' מגראז'יסק זי"ע - אביו של הרה"ק מפיאסצנא זי"ע - עה"פ "כי תצא למלחמה על אויביך" שבאם אין האדם יושב ומצפה שיבא ויגיע יום הדין בו מתקיימת המלחמה הדולה בשמי מעל בדין הנורא, אלא הוא יוצא למלחמה ומקדים עוד בחודש אלול להכות את יצרו הרע, או אז מובטח לו ש"ונתנו ה' אלוך בידך", שיזכה לנצחו ניצחון גדול.

ותלמוד תורה כנגד כולם"

לימוד התורה וההתמדה בה, ההכנה העיקרית בימי אלול בימים רמים ונעלים כמו בימי אלול, יש להרבות בעסק התורה והשקידה בה, כי היא היא ההכנה הגדולה והמרוממת לקראת ימי הרצון.

אחד מתלמידיו של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע סיפר את כל תוכן דבריו

של ה'חפץ חיים' בשיחתו בפתחת זמן אלול, שארכה שלש דקות בהם אמר כך: הרי כל אחד ואחד רוצה שיהיה לו ממון הרבה, ולשם מה זקוק בן תורה לכסף ומעות, בדי שיוכל לקנות בבוא חג הסוכות, ארבעת המינים המהודרים בכשרותם, כי בפולין של אותם ימים לא גדלו ד' מינים, והוצרכו לייבא אותם מארצות מרוחקות ורק לבעלי המאה היה ד' מינים משלהם. והמשיך ה'חפץ חיים' ואמר, הנה מצוות נטילת לולב הוא מדאורייתא רק ביום טוב הראשון של חג, ובשאר הימים אינו אלא מדרבנן, ועם כל זה כדאי הוא לרכוש אתרוג בסכום עצום של חמישים רובלים, כי אין ערוך למצווה זו. והנה בתלמוד ירושלמי (פאה פ"א ה"א) דרשו חכמים עה"פ (משלי ג, טו) "וכל חפציה לא ישוו בה - אפילו כל מצוותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מן התורה", ביאר מרנא ורנבא הגאון מוילנא זי"ע (שנות אליהו הארך, שם) שהכוונה היא לדיבור אחד של תורה, שכל דיבור ודיבור של תורה הרי הוא שווה ערך יותר מכל המצוות גם יחד. סיים החפץ חיים ואמר, התבוננתי על שעוני וראיתי שבדקה

להתפלל התפלות של הימים הנוראים בקדושה וטהרה כדבעי".

להשכים בימי אלול - בזה כ"ע לא פליגי

כתב הרב המחבר בהלכות ימי הרחמים (שו"ע או"ח סי' תקפ"א סעיף א) "נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מראש חודש אלול ואילך עד יום הכפורים. הגה, ומנהג בני אשכנז אינו כן". ואמר מרן הגר"ש וואזנר בעל שבט הלוי זצוק"ל, שכאשר נדייק בלשון הרמ"א נמצא, שלא כתב אלא שאין נוהגים לומר סליחות בימים אלו, אך להשכים מבעי.

סדרי לימוד בספרי יראה וחסידות

שנהגו צדיקי הדורות לעורר ללימוד בימי אלול

העיד כ"ק אדמו"ר הגרי"מ דושינסקי זצ"ל, גאב"ד דפעיה"ק ירושלים, כי מרן אביו מהרי"ץ זצ"ל למד בספר "קב הישר" בביתו בחודש הרחמים והסליחות, כהכנה לקראת ימים הנוראים.

'פלא יועץ' ו'קב הישר' - כך כתב במכתב מהרי"ץ דושינסקי זצ"ל גאב"ד י-ם, דבר ההתאחדות, חי"ד עמ' ז: "ובזה הנני להכפיל בקשתי להתמיד בלימודיך... ונא להיזהר לקרות הרבה ספרי מוסר: "פלא יועץ" "קב הישר", אחד לפני הצהריים, ואחד אחר כן, אבל לא בראיה בעלמא, רק להוציא מן השפה ולחויץ".

בספר אמרי רבי שפטיה [סגל], עמ' ג, יח כתב: "מורי גאון הדור בעל ה"אור שמח", ראיתו לומד בירח אלול 'מורה נבוכים', כנראה כדי לקרב רחוקים לעבודת הקודש בדרכי המחשבה העמוקים מהספר, בבחינת 'דע את אלקי אביך ועבדהו' (דה"א א' כח, ט), ומעיין בספרי קבלה, ומרחף ברעיוניו במרחבי השמים בבלי וירושלמי.

בספר 'אני לדודי' הביא בשם כ"ק אדמו"ר מבוהוש שליט"א, (קובץ פרי יצחק, גליון ט"ו אב תשס"ד): מנהגו של זקני כ"ק אדמו"ר מבוהוש זי"ע היה ללימוד בחודש אלול: תיקוני זוהר, רמב"ם הל' תשובה, רמב"ן, דברי הרמ"א בסעיף הראשון (השכמת הבוקר), הל' ר"ה, "ראשית חכמה" ו"חובת הלבבות". ובספרי חסידות: מאמרי רבוה"ק, "תולדות יעקב יוסף", "מאור עינים", "אור החיים", מאמרי הרבי רבי זוסיא, מהמוכחה, הרבי ר' מנחם מנדל מרימנוב ו"שפת אמת".

ספר 'חרדים' כהכנה לימים הנוראים - בספר 'מטה אהרן' (ח"ב גליון מב): זכור לכל, כשכ"ק מרן אדמו"ר מפינסק קארלין זצ"ל, דיבר בקדשו בסעודת מלווה מלכה קודם סליחות אודות הלימוד בספר "חרדים" בדרכי התשובה, כהכנה לקראת הימים הנוראים, היה הרה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל, הראשון שהתיישב ללימוד את ה"חרדים".

בספרי אור החיים הק' - בספר יד אור החיים עמ' שנד כתב: סיפר הרמ"ש הרה"ח ר' משה שלמה ווייס - ר' משה גבאי זצ"ל, שהרביים מלכוויטש, והרביים מקוברין, הקפידו באופן מיוחד, שילמדו בחודש אלול את האוה"ח הק' בפרשת בראשית, ובפרשת יתרו, מפני ששם מדבר מעיקרי האמונה.

אחת יכול האדם ללמוד כמאתיים תיבות שכל אחת מהם שוות ערך ליותר מתרי"ג המצוות כולם. נמצא בחמש דקות יכול האדם לקנות קניין עצום של אלף מילים. ומאחרים חמש דקות לסדר?... כה אמר ולא יסף, דיבורים שיש בהם הרבה בכדי לחייב אותנו.

משנכנס אלול מרבים בתשובה

אכן כל השנה נצטוונו לשוב אל בוראנו בתשובה, ולא רק בימי הרחמים והסליחות, וכפי יפה להביא את מה ששאלו פעם את הגאון רבי דוד שפערבער זצוק"ל אב"ד בראשוב ומחבר הספר שו"ת "אפרקסתא דעניא", מדוע נהגו העולם להדביק על פתחי דלתות ביתם שלט במשך ימי חודש אדר, עם המאמר החכמים 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ולמה לא יעשו כמוהו, גם בחודש אלול, ולכתוב: "משנכנס אלול מרבים בתשובה"? השיב הגאון מבראשוב: מאמר זה 'משנכנס אלול מרבין בתשובה', אכן לא נמצא בשום מקום בש"ס, אך מאמר זה נכון ואמת, ומה שלא נהגו כן, ניתן לפרש על פי דברי המהרש"א (מסכת מגילה) דכתב, שלא תיקנו לדרוש שלוש ימים יום קודם ראש השנה ויום הכפורים, מהלכות תשובה פרטיהן והלכותיהן, כפי שתיקנו חכמינו לגבי שאר שלוש רגלים, והטעם, משום דזמנה של תשובה הוא אכן בכל השנה, ואין זה תאריך מסוים שביום זה דרושים לחזור בתשובה - שלכך יצטרכו להתכונן לדרוש בהלכותיהם, אלא דבר יום ביומו על האדם לשוב בתשובה אל הבורא, בדברים אלו יתבארו הדק היטב, על שלא נתקבל המנהג 'משנכנס אלול מרבים בתשובה' - כי מצות התשובה הוא בכל עת ושעה.

לטהר את הפה שנוכל להתפלל כראוי בר"ה

קבוצת בחורים נכנסו אל כ"ק מרן אדמו"ר ה"אמרי חיים" מוויזניץ זצ"ל, כשברצונם לשמוע דברי חיזוק לקראת הימים הנוראים. פתח רבינו את פיו ואמר: הן עתה הזמן של צאת השנה, בפרוס ימי אלול חודש הרחמים והסליחות, ויש להתכונן כראוי. כיצד נאמר לפני השי"ת בר"ה ברכות - מלכויות, זכרונות, שופרות.

ראש החבורה, שלא ירד לסוף דעתו של רבנו, ביקש מרבינו לשוב ולבאר כוונת דבריו הק', נענה לו רבינו והשיבו: כוונתי פשוטה ביותר יש להכין כראוי את הפה בו נאמר את הברכות מלכויות זכרונות שופרות, ואת תפלות הימים הנוראים, לנקות את הפה מהחלודה שנערמה עליו במשך השנה החולפת, לטהרו מאבק לשה"ר ורכילות, שנצטבר בו במשך הימים, לשטפו במימי הלב, בפסוקי תהילים בשירות ותשבחות לקל חי, ע"מ שלא נבוש ולא נכלם, בעת שנאמר בפה זה את תפלות הימים הבעל"ט. (מאיר החיים, ח"ב עמ' רמט)

מעלת אמירת תהילים בימי אלול

דבר נעלה הביא בספה"ק "ייטב פנים" (מאמר שירת דודי אות י"ח) "על ידי אמירת תהלים בחודש אלול מכבסים את הפה שנוכל

הבכי השתתק, אבל החבר לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?"

להעלות על הכתב את עיקרי הוויכוח, ואך בקושי מצליח המגיד שיעור להחזיר את הסדר על כנו כדי שיוכל להמשיך את המהלך בו החל לפני שהקושיות האדירות הללו עצרו אותו. אחרי השיעור מתאספים טובי הבחורים סביב הרב, ואני מנסה להיצמד אליהם. אני מנסה להשמיע את קולי, אבל בדרך כלל חדי המחשבה ומהירי התפיסה מקדימים אותי, ואם זה לא קרה מתברר שהרעיון שלי לא היה מוצלח כל כך כמו שחשבתי. בתוך כל המהומה הזאת אני מוצא מרגוע לנפשי רק בזמן התפילות. אני משתפך בתפילתי ומתייחד עם קוני. בתפילה אני לא בתחרות עם אף אחד. רק אני והקדוש ברוך הוא. אני מספר לו מה מציק לי, ומתחנן לפניו שיאיר את עיני בתורתו ויאפשר לי גם להיות חלק מההצלחה הזאת של 'חודש אלול', החודש שמוציא מכולם את המירב והמיטב, ומוכיח לי שאני בעצם לא יותר מבחור בינוני שעדיין זקוק לצעדה של כבדת דרך ממושכת כדי להגיע לחברי הטובים ממני פי כמה וכמה. בלבי אני מחכה כבר שיעבור חודש אלול. אני מדמיין את זמן החורף האהוב עלי. האוויר רגועה, התחרות יורדת בכמה רמות. ואני חוזר להיות מהמובילים בזכות ההתמדה שסיגלתי לעצמי במאמץ רב במשך השנים, והזיכרון הנפלא בו חנן אותי הקב"ה. אני שומע בשיחות שמוסר המשגיח שימי אלול נקראים "הימים הנחמדים", אני שומע דיבורים על "אני לדודי ודודי לי", על "ואני קרבת אלוקים לי טוב", הבאה לידי ביטוי בימים מרוממים אלו

פניו של שמוליק וירצברגר האדימו ממאמץ, אך קול השופר שיצא מתקיעתו היה חלק ויציב, חודר לעמקי הלב ומיישר עוד קצת את העקמומיות שעדיין נותרה בו. כולם מתחילים לחלוץ את תפיליהם, ואני בתוכם. 'עד עכשיו היה החלק הקל', חשבתי לעצמי, 'עכשיו הולכים לאכול ארוחת בוקר, ולאחר מכן מתחיל יום עבודה מפרך'.

אודה ולא אבוש, הרגשתי מועקה של ממש. חששתי. האווירה בישיבה רצינית מאוד, מדי רצינית עבורי. שלא תבינו לא נכון, אני אוהב ללמוד ונהנה מהלימוד במשך כל השנה, אבל בחודש אלול משתלטת עלי הרגשה לא נעימה כל כך. האווירה הכבדה והרצינית מלחיצה אותי. אני מרגיש שאני נמצא בתחרות קשה, כזאת שאין לי סיכוי לנצח בה.

בקושי הספקתי ליטול ידיים לארוחת בוקר, ואליהו ברונשטיין כבר שואל אותי אם אני יכול להצטרף למזומן, כי הוא ממהר לשוב לבית המדרש ולפצוח ביום לימודים ארוך וסוער במיוחד. ניסיתי להדביק את הקצב, אכלתי בלי לדבר עם אף אחד, בירכתי בכוונה ונכנסתי לבית המדרש רבע שעה לפני תחילת הסדר, אבל שוב הבנתי שאני בסך הכל מזנב בבחורים הטובים, אלו שכבר מצויים בעומקה של סוגיה, מתנצחים בהוויות אביי ורבא, מנופפים באגרופים קמוצים, וחותרים באגודלים פשוטים לרווחה. ואני? אני רק מתחיל לחפש את הגמרא שלי בארון הספרים, מנסה להצטרף למצליחנים שעקפו אותי בלי שום מאמץ.

ההרגשה הזאת מלווה אותי לאורך כל הסדר. תראו את בנימין ברוכי איך הוא מרעיש עולמות עם השאלה הגאונית שהבריקה במוחו, יוסף חיים רבינוביץ לא מתבלבל ומשיב לו דבר דבור על אופניו, הוויכוח עולה לטונים גבוהים, אפילו ה'משיב' ר' שמואל מנתר ממקומו כדי לשמוע במה דברים אמורים ולחוות את דעתו על הוויכוח המתפרץ.

במהלך השיעור אני מנסה את כוחי, מעיר הערות יפות אבל הגאונים של השיעור מעמידים אותי בצל. כל אחד מהם מגיע עם ארסנל רחב של פצצות תבערה שמדליקות את השיעור והופכות אותו להר געש מתפרץ, הר"מ יושב כשפניו זורחות מאושר למראה תלמידיו המתנצחים בתלמודם, בחורים רבים ממהרים

- ומרגיש כמו נטע זר. כל הדיבורים האלו נכונים לאלוהיו ויוסף חיים, לשמוליק ולבנימין. אלי הם לא נחמדים, הימים הללו. אותי הם רק מלחיצים ומשאירים אותי הרחק מאחורי הבחורים הטובים של השיעור.

אתמול בלילה הכל השתנה. כמנהגי מימים ימימה נכנסתי למיטתי בשעה 11. נכון בשישיבה גדולה כבר לא מקפידים כל כך על זמן השינה, וישנם בחורים שנשארים ערים עד השעות הקטנות של הלילה, אבל אני לא נוהג כך. אני יודע שבחור שישן טוב בלילה, יכול אחר כך ללמוד טוב במשך היום. מי שמזלזל בשעות השינה שנקבעו על ידי הנהלת הישיבה, סופו שיזלזל גם בשעות הלימוד והתפילה, בין אם זה יקרה מאונס בגלל העייפות שתשתלט עליו, ובין אם זה יקרה מרצון בגלל שהוא מרגיל את עצמו לעשות את מה שלבו חפץ, בלי להתחשב בדעתם של אנשי הצוות הרוחני המנהלים ומנהיגים את הישיבה.

היה חם בחדרי שבפנימייה. המזגן התקלקל כבר אתמול ועדיין לא באו לתקן אותו. הצלחתי להירדם למרות החום, אבל אחרי שעתים התעוררתי כשכולי מזיע. אני פותח את עיני ובוהה בחושך, מנסה לשנות תנוחה כדי לחזור ולהירדם, ולפתע אני שומע קול בכי חרישי שעולה מהמיטה הסמוכה.

'מי בוכה כאן?' שאלתי את עצמי. 'אנחנו בחורים בשיעור ב' ישיבה גדולה'. כבר עברו מזמן הזמנים שבהם אנחנו בוכים בלילה בגלל געגועים לאבא ולאמא...'. חשבתי שאני בוודאי חולם, התהפכתי במיטתי ועצמתי את עיני. אבל הבכי לא הפסיק, ההתייפחות החרישית הפכה ליבבה שנשמעה היטב בחלל החדר.

עכשיו כבר הרגשתי לא נעים... שוכב כאן בחור שבוכה ומתייפח ואני לא יודע מה לעשות. שאפנה אליו ואנסה לעזור לו? הוא בטח נורא יתבייש. שאתעלם כאילו אני לא שומע כלום? אולי הוא באמת זקוק לעזרה...

לא היה לי זמן רב להתלבט, כי חבר אחר בחדר שמע גם הוא את הבכי, וכנראה היה קצת פחות רגיש ממני.

"בנימין זה אתה", הוא שאל בקול, "למה אתה בוכה". בלבי תהיתי אם באמת בנימין הוא זה שבכה או שאולי החבר הרביעי בחדר שלנו הוא זה שבוכה. הבכי השתק, אבל החבר הפחות רגיש, שאת שמו לא אציין מטעמים של לשון הרע, לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?"

אני כבר התחלתי לכעוס על חוסר הרגישות הזו, ולא הצלחתי לכלוא את הרגשתי: "תגיד לי מה אתה עושה?" שאלתי אותו, "עוזב אותו במנוחה, ותעשה את עצמך כאילו לא שמעת. למה אתה ככה מביך אותו, ומי אומר לך בכלל שזה בנימין שבכה, אולי אני בכיתי?"

החבר נבהל קצת ומיהר לכבות את האור ולשוב למיטתו, אבל בנימין החליט לשבור את השתיקה: "אתה צודק. אני בכיתי", אמר כשבקולו עדיין נשמעו שרידים של בכי ודמעות. "בכיתי בגלל שקשה לי מאוד בחודש אלול. אני מאוד לחוץ בימים הללו, האווירה בישיבה רצינית מאוד, ואני לא מסוגל להתמודד היטב עם מצבי לחץ. במשך היום אני מדחיק את הלחץ ומתאמן להצליח למרות הכל, אבל בלילה זה בורח לי. אני מצטער, ואני מקווה שלא תספרו על זה לאף אחד."

חבר החדר הרביעי התעורר גם הוא, וכך התפתחה בינינו שיחה קולחת בשעות הקטנות של הלילה: "תירגע בנימין", אמר החבר שהדליק מקודם את האור. "כולנו לחוצים. יש אווירה רצינית מאוד בישיבה, זה רק לכמה שבועות ולאחר מכן זה עובר. לא צריך להילחץ."

אני הייתי המום מכל הסיטואציה, ולא הסתרתי את התפלואותי: "בנימין, אתה לחוץ? אתה? הרי אתה היית הכוכב היום, הפצצת בשאלות אחת אחרי השניה, חידשתי חידושים יפים, כולם היו סביבך. כל היום רק חשבתי על זה שהייתי רוצה להצליח כמוך. ממה אתה לחוץ?"

החבר הרביעי הצטרף גם הוא לפליאה, וסיפר שגם הוא מרגיש כמו כולנו. הלחץ, התחרות של תחילת שנה, ובאווירה האלולית של ערב יום הדין, מלחיצים גם אותו: "במקום להיכנס לדיכאון ולפחדים, אני פשוט עושה עם הלחץ הזה משהו טוב, ומשתמש בו כדי להצליח יותר", הוא אמר. "אני דווקא כן מחכה כל השנה לחודש אלול. זאת התקופה שבה אני מפיק מעצמי את המקסימום האפשרי."

"בשנים קודמות גם אני הרגשתי כמו שאתם מתארים, דיברתי על כך עם אבא שלי והוא סיפר לי שגם כשהוא למד בישיבה, זו היתה האווירה, וגם הוא עצמו הרגיש כך כמו רבים מחבריו. אבל, אמר לי אבא, מי שיש לו שכל יודע להתייחס לאווירה ולתחרות בצורה חיובית, הוא מפיק ממנה את המרב, משתמש בה כדי לבנות את עצמו ולא כדי להיכנס ללחץ פחדים וחרדות. לקח לי קצת זמן, אבל הפנמתי את הדברים, ומאז האווירה הרצינית עוזרת לי להתמקד במה שחשוב באמת, והתחרות לא נוראה כל כך, זה שמישהו אחר שאל שאלה יותר טובה ממני לא אומר שאני לא בחור טוב, כל אחד מתייחד בדברים אחרים. לך שמוליק יש שאלות חזקות כבר, ולך יצחק יש זיכרון חזק מאוד, אני באופן אישי מצליח מאוד בפרטים הקטנים ובחילוקים בין המהלכים השונים, ויש בחורים שמתחזקים דווקא בסדר מוסר, בתפילה בשמירת עיניים. כל אחד יש לו את הכישורים והתוכנות המיוחדים לו, ואנחנו צריכים להשתמש באווירה הרצינית הזאת כדי להצליח ולא כדי להיקלע ללחץ כבד מדי."

שתיקה השתררה בחדר לאחר ששמענו דברי טעם כאלו. אני לא יודע מה קרה עם החברים האחרים, אבל אני המשכתי להרהר בהם עוד הרבה מאוד זמן לפני ששמורות עיני נעצמו וחרזתי לישון עד שהאיר השחר.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // לשם יחוד...

ושוכניה, יוצר אור ובורא חושך, השמים וכל צבאם, ההרים הרמים, כל בעלי החיים על כל מורכבותם, ש"עשה, עושה ויעשה את כל המעשים".

בורא כל העולמות, בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה, שהיא מכתבו, אש שחורה על גבי אש לבנה.

ומהו רצונו יתברך מאיתנו?

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה".

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהרחיב רשב"י זיע"א בזוה"ק, מתענג ממך, העמל בתורתו, בחמדת שעשועיו.

כשתדע ותפנים, עד כמה חשוב ויקר לנותן התורה יתברך, שאתה עצמך תלמד את תורתו הקדושה. שחז"ל אמרו שתתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר וצרף ובחן את כל דברי התורה" (תנא דבי אליהו וזוטא פרק י), שבכל לימוד של כל מילה בתורה והתעמקות בה מקיימים את המצוה הגדולה מכל, עליה אנו אומרים בכל בוקר "ותלמוד תורה כנגד כולם", הרי ממילא כל היחס שלך אל לימודך ישתנה לחלוטין.

כעת, בכל שעת לימוד שלך, אתה בונה עולמות.

אם נחוש בלימוד התורה, שאנו עסוקים כעת בעשייה של רצונו

כשהמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל מסר בישיבה את שיחתו והביא מדרש מרטיט, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר למחרת, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

שימו לב לדברי המדרש:

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה.

ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו.

אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול.

לומר לך אל תטלה איני יכול. לפי שאשתך היא.

אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד

עשה לי שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי.

כך אמר הקב"ה לישראל:

נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול. לומר לכם אל

תטלוה איני יכול. אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד

עשו לי שאדור בתוכו.

(שמות רבה פרשה ל"ג)

דברי המדרש המרטיטים האלה לא נתנו למרן הגרא"מ שך זצ"ל לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא אפשרו לו לישון.

הקב"ה בכבודו אומר, שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, משוש שעשועיו ויקרת רוחו, אז איך יתכן שאנו יכולים לפרוש ולו מעט ממנה?!

מדוע ישנם לא מעטים, שכל הפרעה קלה יכולה להוציאם משינוי המשקל?

מדוע כל אירוע קטן מצליח להפריע לנו ברציפות הלימוד?

התשובה מאוד פשוטה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

הבה נתחכמה לו...

אז לפני שמתחילים, רגע לפני שאתה פותח את הגמרא, אנחנו חייבים להתבונן מעט, כדי שנבין מה עומד לפנינו:

הקב"ה בורא כל העולמות, יוצר כל החכמה האין-סופית של הבריאה

את בורא העולם עצמו יושב וכותב את התורה, לפני שהעולם בכלל נברא, מעבירה למשה רבינו אבי הנביאים בהר סיני. כשתנסה לצייר לעצמך את כל אותם דמויות הוד, התנאים והאמוראים הקדושים, שהקטן שבהם יכול היה להחיות מתים בהבל פיו או להפוך אדם בהסתכלות אחת לגל של עצמות.

כשתקרא בכל ספרי קדמונינו על מעלת הלימוד, ההעמקה, הרוממות והשינוי האדיר שהתורה יכולה לחולל בנפשך ובנפשות כל ברואי עולם, השמים והארץ והעולמות העליונים. כיצד כל מילה בגמרא ובביאורי הראשונים מדוקדקת, מחושבת ומדוייקת, הרי ממילא תתחבר יותר, תתאווה, תאהב. לא תיתן לכל הפרעה קלה "לסלק את הקב"ה ממך". לפתע תתמלא בגאווה עצומה על כך שהקב"ה רוצה, ממש כאן ועכשיו, לשמוע אותך מנגן את מנגינת הגמרא, מתעמק, מקשה ומתריך, מבין, מסכם וחוזר, והנה- לא תוכל להתנתק...

כי כשבן ישיבה מתקדם לעבר מטרת בריאתו, מוציא את הכוחות האדירים ומגיע לתחושות המיוחדות שלמענם נוצר, שיחיה בהם ויתענג על אלוקיו ועל נשמתו הגדולה, ממילא הוא בז להנאות החולפות, הרגעיות והסתמיות.

התבוננות

מה שדרוש מאיתנו הוא רק קצת 'התבוננות'

התבוננות קצרה, בת דקה אחת, לפני הלימוד, על נותן התורה, ממציא ויוצר הכל, עד כמה מאושר הוא מלימודו ועד כמה אנו יכולים לעשות לו קורת רוח אדירה, ברגע זה, בסדר הלימוד הבא- נרומם את כל שעות הלימוד הבאות שלנו.

ואפילו נקדיש 10 שניות לומר ברצינות: "הריני מקיים כעת מצוות עשה של תלמוד תורה, לעשות נחת רוח לבוראי", והנה, כל היחס שלנו ללימוד ייראה אחרת. בדוק ומנוסה.

יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה. אם נבין ונרגיש, שאנו עסוקים כאן בחיבור לחכמה הרוחנית האדירה והמופלאה ביותר שיכולים לעלות על הדעת. והוא יתברך, רוצה ומשתוקק שנלמד, שנעמול בתורה, ונעשה את רצונו בקיום תורתו ומצוותיו.

אם נקדיש זמן להתבוננות שהקב"ה, יוצר הכל, שמח שמחה שאין כמוה, בלימוד של כל מילה ומילה בתורתו הקדושה, כפי שהורחבה היריעה בדברי חז"ל הקדושים על גודל השמחה של השכינה הקדושה, בכל עמל והבנה ב'מכתב האלוקים', על כל חידוש וחידוש שנחדש בתורתו, הרי ממילא ניהפך לאנשי מעלה אמיתיים, הרוצים והמשתוקקים באמת להתחבר, עוד ועוד ועוד, אל יוצרנו ברוך הוא, תורתו, חוקיו ומצוותיו.

כשנפנים, שהבורא יתברך, מאזין ומקשיב כעת וקושר כתרים לכל מילה ומילה בתורה שאנו לומדים, והנה הצלחנו לגרום לבורא יתברך לקורת רוח בעיסוק בתורתו, עיסוק בהגיגותיו של היוצר ב"ה, והוא דבוק אלינו באהבתו אותנו ובחשקתו בכל מילה ומילה, כל תג ותג בתורה שאנו לומדים.

אם כך, הלא מילתא דפשיטא היא, שאין גבול לגודל השמחה וההשתוקקות, הצריכה להיות מנת חלקנו, בבואנו לעשות רצונו.

וכאשר גדולי עולם כה'אור החיים' הקדוש זי"ע הרגישו, וגם כתבו, ביטויי השתוקקות כה מופלאים ליוצרם ברוך הוא ועסק תורתו, כמו "דביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, חשיקות, מתיקות", הרי מה טבעי וברור הוא שכך חשו הם בקביעות.

וכשמרן כמו רבינו החזו"א זי"ע, מרגיש בכל נימי רוחו ונפשו שהבורא יתברך שמו, מביט אל כל רגע של לימוד תורה שלנו, אין כלל מקום להתפלא מדוע החזו"א הרגיש שבשעה של לימוד, ועוד שעה ועוד שעה, ועוד שעותיים ועוד שלוש, הוא מתעלה ומתרומם, נוסק אל שמים ומרגיש תחושות של שכרון חושים.

כשתעצום את עיניך לדקה אחת לפני סדר א', ותעביר בעיני רוחך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

הייתכן שאדם שנראה במצב מביך ומעורר רחמנות שכזה יהא נהנה ממצבו הזה, וכי יתכן שהנאה עוד תצמח לו מכך?

החיים בישיבה יכולים להיות טיול מהנה ומרענן שזיכרונות ממנו ילוו אותנו לאורך שנים

חוזה ולא התנסה. טיול או עונש - זה כבר בחירה שלנו.

חייבים להגיע לסוף

המטיילים סיימו להשתכשך במים. כל בגדיהם ספוגים מכף רגל ועד ראש. והם ממשיכים במסלול, והפעם לקראת עליה בחזרה לנקודת המוצא. על פי הכלל שאחרי ירידה יש עליה, צריכים הם לצעוד עתה בעליה תלולה לתפוס את האבנים שלפניהם ולטפס במאמץ בלתי פשוט. הלאות פושטת כבר באיבריהם. אין להם כבר כח להמשיך את המסלול. אחדים מהם מתיישבים על סלעים מזדמנים, מנסים לאגור כח. גם המדריך עוצר את הקבוצה כולה תחת עץ רענן להפסקת שתיה ומנוחה קצרה, אבל מיד אחר כך - ממשיכים. דבר אחד לא עולה בראשו של אף אחד - להשאר כאן לעולם. כולם מבינים כי אין ברירה אלא לסיים את המסלול. אין שום דרך אחרת אלא להתאמץ עוד קצת ולסיים את המהלך אליו נכנסו כולם. אמנם קצת בקושי, בהילוך איטי אבל לסיים חייבים.

באמצע המסלול

תחילת שנה, החלטות חדשות ומלאות תשוקה עלייה אמיתית בתורה ויראת שמים. הרגשות שמביאות קבלות והחלטות שמרוממות את האדם טפח מעל גבי הנמיכות הרגילה אצלו כל העת עד עתה. הוא התחיל במלא המרץ, אולם עם המשך הדרך והשנה, הדברים נעשים יגיעים קצת, ההתלהבות יורדת והחשק כבר לא במיטבו, הוא מבקש להרפות קצת, להפחית מן הכמות שקיבל על עצמו ולחזור קצת לשיגרה...

רק אם הוא ירגיש כי הוא באמצע המסלול. והוא חייב להגיע לנקודה שהחליט עליה מראש ובישוב הדעת, כי פשוט לא שייך להישאר באמצע הדרך, רק אז הוא יצליח להגיע אל הסיום המוצלח.

הרב משה ספרא

השמש נטתה לשקוע כאשר האוטובוס חנה בנקודת המוצא. האוטובוס כמו היושבים בתוכו היה מאובק ומלוכלך כולו אין בו מתום. הנוסעים החלו לרדת ממנו מיוזעים ומרוחים בבוץ מכף רגל ועד קדקודם, תיקי נסיעות ובקבוקים עם שיירי משקה נתונים בידיהם העייפות, והם בקושי משרכים את רגליהם הנפוחות ממאמץ, מתפזרים לבתיהם.

אם הצצת בפניהם מבעד לאבק הדבוק להם בין ריסי עיניהם, ראית אור זורח, הבחנת בהנאה השמורה לנהנים מן החיים ומצליחים להפיק ממנו את ההנאות הגדולות ביותר. ואתה מנסה לעמוד על הסוד השמור עימם, הייתכן שאדם שנראה במצב מביך ומעורר רחמנות שכזה יהא נהנה ממצבו הזה, וכי יתכן שהנאה עוד תצמח לו מכך? התשובה שתקבל איננה פשוטה כלל ועיקר. זה לא פשוט - הם חוזרים מטיול.

נקודת ההתחלה

נשוב אלי זריחת החמה של אותו יום טיולים, ונצעד יחד עמו אל התבוננות העולות ממנו לתועלת לנו למשך השנה כולה. עם זריחת החמה ותפילת שחרית כותיקין, התארגנות קצרה, וכל הקבוצה ישובה על מקומה באוטובוס שיוביל אותם במשך היום כולו לטיול שרבות ציפו לו. שעות אחדות של נסיעה חולפות והם מתחילים לרדת לתחתית הוואדי המשתרע לתחתיתם, וואדי עמוק ביותר. כמחצית השעה של ירידה עד לעומקו, שם יגיעו אל ה"סוכריה" של המסלול הזה. מים. מים אמיתיים זורמים שם בנחל. קשה לתאר את ההנאה הצרופה שקיבלו המטיילים למראה המים. כשמתניהם חגורים, נעליהם ברגליהם ומקלם בידם, הם שוכחים עולם ומלואו. הצעדה במים אינה פשוטה כלל ועיקר. האבנים החלקלקות והבלתי מסודרות, העומקים המשתנים והבלתי צפויים, אך למראה כל אלה הגוף רק מתרונן. ועל כל מכשול ואבן נגף שגרמו לו ליפול מלא קומתו אל המים הוא רק מתמלא באושר. ההנאה והאושר צועדים יחדיו במסלול אחד.

במשעול החיים

בכל שלבי החיים ובפרט בחיים הרוחניים, אנו עומדים בפני מצבים שדורשים עמל ויגיעה. מצבים בלתי נעימים לגוף בעליל. אולם אין זה אומר שאנחנו סובלים. אין זה קובע כי אנחנו "מסכנים". זה אומר שאנחנו צריכים להתייחס לזה בצורה הראויה, ואז אנחנו יכולים אפילו ליהנות מכך הנאה בלתי מוסברת ובלתי מובנת למי שלא

הידיעה הברורה כי אין אפשרות להישאר באמצע - זה הסוד להצלחה.

בטוחה ואחראית.

הציבי לך ציונים

הקבוצה הולכת אחרי המדריך. נזהרת שלא לסטות מן המסלול. כל סטייה יכולה לגרום אחריה טעות שעלולה לסכן חיי אדם. מנין אתה מכיר את המסלול כל כך טוב? שואלים אותו כל העת. והוא עונה בסבלנות אין קץ "הביטו נא אל שולי הדרך", ותראו סימונים וציוני דרך בצבעים שונים ובקוים משונים, סימונים אלו הן לי לציוני דרך לדעת כי אני אכן צועד בדרך הנכונה. תלמדו ותבינו את העיקרון, כי הדרך הזו שאני צועד בה, אינני צועד בה לראשונה בעולם. גם בזמנים שהכל נראה שומם, אין נפש חיה שמסתובבת בעת שאנחנו מטיילים כאן, (ודוקא משום כך בחרנו את המקומות הללו), אנחנו יודעים שאנחנו הולכים בדרך שכבר הלכו בה לפנינו והיא דרך

כללי הישיבה

"אני מבקש שכל הבחורים ילמדו בסדר הקבוע שקבענו בישיבה ולא ילמדו בסדר עצמאי כפי ראות עיניכם" - מבקש המדריך בתקיפות האופיינית לו. גם מול עיניים תמהות ושאלות שמרחפות באויר הוא לא מתפעל. הוא לא מפרט אלא קובע את העובדה כי "כך נהגו רבותינו". או "כך נהגו כל השנים בישיבה". "הציבי לך ציונים" יש לי את הסימונים שבשולי הדרך. הדרך שסללו ראשונים גם אם היא נראית מפותלת וגם אם היא נראית קצת לא ברורה, היא נכונה ומביאה אותנו למקום מבטחים. התשובה הניצחת לכל שאלה - תציבי לך ציונים - צאי לך בעקבי הצאן - כה נהגו רבותינו בדורות הקודמים. ('המבשר - תורני', כט אב תשע"ב)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

המשך מעמוד 9 | בעל ה'נתיבות שלום'

התפללתי לפני השם יתברך שיגדל זה הבן בתורה ויראת שמים, שיהיה לגדול וענק בתורה!"
התברר, איפוא, שאותן בכיות היו פשוט בכיות של תפילה, תפילה מתוך שמחה!
"וכך היה ממשיך מדי יום ביומו, להעתיך הרבה על בנו בתפילות תחינות ובקשות, כדי שיינצל מכל הניסיונות הקשים שבדורנו, ויגדל ויצליח בתורה וביראת שמים! ואכן לא יצאו ימים מועטים ונעשה זה הקטן גדול מאד, עד שהיה לאחד מגדולי אותו הדור במרוקו, והרביץ תורה לאלפי תלמידים, ושמועותיו הלכו מקצה הארץ ועד קצהו...
"בראותי כי כן" - ממשיך הזקן בן שיחי בסיפורו - "חשבתי לעצמי, אם כך גדול הוא כוחה של תפילה, מדוע לא אעשה אף אנוכי כמוהו? ואכן בכל פעם שנולד לי ילד, הייתי מוריד דמעות כמים, ומתחנן ומתפלל כל העת בבקשות ותחינות שיגדלו לגדולי תורה. ועד היום ממש, כשילדי כבר מחתנים את ילדיהם, ממשיך אני כל העת לשפוך נפשי עליהם ועל הצלחתם, ובעיקר הצלחת תורתם שיעשו חיל ויגדלו בלימוד תורתם - זהו כל הסוד של הצלחת הילדים שלי!"

סיים הזקן המופלא את סיפורו המדהים.
לאחר זמן רב מצאתי בספר חסידים, מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל כל היום שיהיו בניו טובים וצדיקים, ונולדו לו בנים גדולי הדור עי"ש.
ומעין זה איתא בתנא דבי אליהו (רבה פרק יח): "מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, וכל מעשיו הטובים שהיה עושה - היה עושה בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות. ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח, מבקש רחמים, ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יבא אחד מהן לידי עבירה ולידי דבר מכוער. ואמרו: לא יצתה אותה שנה, ולא שנית, ולא שלישית, עד שבא עזרא, והעלה הקדוש ברוך הוא על ידו את ישראל מבבל, ואותו הכהן עמם. ולא נכנס הכהן ההוא לעולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו, עד חמישים שנה... עליו הכתוב אומר (תהלים ל"ז): 'בטח בה' ועשה טוב וגו'" ע"כ.
(מתוך עלון 'טיב הקהילה')

רבי שלמה שפירא, מנכדי ה'בני יששכר' למד עמנו פרק "כל הבשר" במסכת חולין, וזוגתו בישלה. בכל אותה תקופה לא רצה הגאב"ד ליהנות מחלב עכו"ם, כך שתקופה ארוכה לא טעם טעמו של חלב.

תקופה ארוכה כזו בלי חלב, לילד שצריך להתחזק ולגדול?

אכן, עיקר התפריט היה מורכב מחלב, וסבלתי מכך שלא טעמתי ממנו. גם חטפתי מכות על זה מאנשי הצוות.. תקופה קצרה לאחר מכן התיר לי מר ברנשטיין, מנהל המוסד, לנסוע למחלבה בעיר סמוכה פעמיים בשבוע כדי להשיג על החליבה. כך הפכתי ל'משגיח' שהחלב לא יהיה חלב עכו"ם.

הבריחה מן המוסד

מניין שאב הגאב"ד את הכוחות לעמוד על שלו בגיל צעיר כזה בענייני הלכה, ואף להציב תנאים בביתו של הגוי?

המלמד שלי בלונדון, ר' שאול שפר, החדיר בי את המושגים האלו, ובסך הכל נשמעתי אליו לקראת סוף החורף נגשתי אל מר ברנשטיין, מנהל המוסד, וביקשתי ממנו לעבור ללמוד בישיבה. הסברתי לו שגם אחי למדו בישיבות קדושות, אחי דוד למד בישיבת נייטרא, ואני רוצה ללכת בעקבותיהם. אך הוא דחה אותי, ואמר כי אני צעיר מדי. כשראיתי שאינני מצליח להגשים את שאיפתי, ברחתי, יחד עם ילד נוסף, באמצע הלילה... "מזל"י" תפס אותנו מר ברנשטיין והחזיר אותנו למוסד, תוך שהוא גוער בנו כי אנו "שווינדרלערס" (גנבים בלילה).

כל תושבי העיירה הביטו בנו במבט מאשים... אבל מה לעשות שנפשי חשקה בתורה ובלימוד בישיבה? למחרת בשעה שתיים עשרה בצהריים נמלטתי שוב. ידעתי כי המנהל יושב כעת בפגישה. כך הגעתי אל ברונמות' לפני פורים של שנת ת"ש, שם למדתי מסכת מגילה בישיבה אצל רבי יעקב שפירא (בן דודו של רבי שלמה) אך לא שהיתי שם זמן רב מדי. בורנמות' היא ליד הים, וכבר ראינו ספינות אויב שטות בים, מול אנגליה. שמות הרחובות בעיר כוסו, ונאסר על התושבים לדבר עם אנשים זרים. לאחר חג השבועות, כשאיומי המלחמה התגברו, והעיר התרוקנה מתושביה היהודים, לא ידעתי מה לעשות. אבל אז שלח האדמו"ר מסאסוב לאסוף אותי אל תוך ביתו.

האדמו"ר נתן לי אש"ל מלא, והיה לי 'מעין עולם הבא'. בכל בוקר למדתי עמו את פרק א' דחולין, ובערב טיילתי עם האדמו"ר, כשאנו משננים בעל פה את מה שלמדנו ביום.

בימי הסליחות של שנת ת"ש, משגברו ההפצצות, ולאחר שהתברר כי הנאצים מכוונים את הפצצות במטוסייהם דווקא אל השכונות היהודיות, לא רצה הרבי לקבל אחריות לחיי, והביאני אל בית היין, אל ישיבתו של מו"ר, הגאון הצדיק, רבי משה שניידר זצ"ל, מצויד במכתבו של הרב מפעזינג הי"ד.

הגאון רבי משה שניידר זצ"ל פרס את חסותו על הנער הצעיר, היתום מאב ואם, ונפשו דבקה בנפשו.

(מתוך שיחה למרווה לצמא')

אל המוסד שלו. כאן היו לי כמה חודשים טובים. למדתי פרק "איזהו נשך" עם הלכות ריבית, אצל המלמד רבי שאול שפר. באותה תקופה עוד התאפשרה העברת מכתבים לסלובקיה, וסיפרתי לאבא במכתב ששלחתי אליו כי אני לומד הלכות ריבית. במכתב שהחזיר לי ביטא אבא את האושר הרב שגרמתי לו בכך.

בעיצומו של חודש אלול, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, הוציא השלטון האנגלי צו האוסר את שהותם של ילדים בלונדון, בשל ההפצצות הכבדות של הגרמנים על בירת אנגליה. כמיליון ילדים הוצאו מלונדון, ופוזרו בכפרים ברחבי אנגליה.

הגעתי עם שלושה ילדים נוספים, צעירים ממני, אל העיירה 'אילי', ושוכנתי במשפחה נוכרית. היה זה בדיוק בשבת הראשונה, לאחר הבר מצוה שלי. מיד כשהגענו, הודעתי לבעלת הבית חד משמעית, כמבוגר שבחבורה, שיש לנו 'תנאים' לשהותנו במקום: א- שכל מאכלינו יהיו רק לחם ופירות; ב- שנשתה רק תה בלי חלב (תה בחלב משמש כמשקה פופולארי באנגליה); ג- שלא נסיר את הכיפה או ה'דאשיקל' מראשינו; ד- שלא יחממו לנו מים בשבת, משום מעשה עכו"ם. יש לציין כי המשפחה המארחת לא הייתה רעה כל עיקר, התנהגה אלינו בהגינות והסכימה לתנאים האלו.

כך, בניכר, חגגתם את בר המצווה?

קיבלתי רק מתנה אחת לבר-מצווה - קיצור שולחן ערוך, מהרבי מסאסוב...

למען הכשרות, במסירות נפש

בעיצומה של השבת שמענו כי הגיע למקום יהודי מסלובקיה. שמחתי, הנה יהודי ממדינת. כשהגיע, התאכזבתי, היה זה יהודי רפורמי, שהגיע לשם ברכב, ועט תלוי על דש בגדו. הוא החל לפתות אותנו לאכול בשר. אחד הילדים הפעוטים ששהה עמי, כבר הסכים. אמרתי לו: אביך הוא השוחט ירא השמים של פרשבורג, ואתה תאכל נבלות? הילד הסכים איתי וחזר בו. אותו יהודי כעס, ואני הפכתי בעיני הגויים ל'מסית ומדיח'... אני מצדי שמחתי, שבשבת הראשונה להיותי בר מצווה מנעתי מילד יהודי לאכול טרף....

בשבת בצהריים הגישה לנו בעלת הבית בשר קר. כשהזכרתי לה את הסיכום בינינו, היא אמרה שאותו יהודי אמר לה שרק בשר חם אסור לנו לאכול, אבל בשר קר מותר. הסברתי לה שהוא הטעה אותה, ואנו איננו אוכלים מהבשר הזה כלל, לא קר ולא חם...

מיד כשראיתי שלושה כוכבים ברקיע, כתבתי מכתב לרבי מסאסוב, והתלוננתי שאיננו יכולים להישאר עוד בבית הגויים. וגם אם אנחנו נסתדר איכשהו, מה יהא על שאר הילדים הפזורים בבתי הגויים? ביום שני בבוקר הגיע המכתב אל הרבי, ובאותו יום בצהריים כבר הופיע הרבי במקום, ומיד החל בפעולות לפתוח בית ילדים נפרד. הוא חיפש הרבה, עד שמצא בית, שאותו שכר מאשת כומר, ולמחרת ביום שלישי עברנו לשם, והיינו ארבעת הילדים הראשונים. ב'ימים הנוראים' כבר היו שם חימשים ילדים יהודיים! הרבי מסאסוב שלח זוג צעיר מלונדון לנהל את בית הילדים. האברך,

בין חבריו, הרי לאחר כמה שנים משנתו סדורה לו ויודע לענות על כל מה ששואלים אותו. והוסיף רבינו עוד כי "סדר לימוד כזה שהבחור לא מרגיש חילוק עצום אם למד שלוש שעות או ארבע שעות, זה סימן ברור שהלימוד אינו לימוד כראוי".

והשלטונות התיזו גז מדמיע שגרם לרבינו ערפול בראיה

7. רבינו השתתף בעצרת מחאה נגד חילול קברי קדמונים ביפו, והשלטונות התיזו גז מדמיע שגרם לרבינו ערפול בראיה, מיד החלו שפתיו ממלמלות, ולא הבינו מה הוא אומר.

לאחר שעה קלה הפטיר באנחת רוחה: ברוך השם, עודנו זוכר את הש"ס..."

התברר, שחשש שמא הטשטשה ראייתו לעולם, ולא יוכל עוד ללמוד מתוך הספר, ולכן התחיל להעביר בזכרונו חלקים במסכתות הש"ס, ונרגע כשנוכח שהוא זוכרו על בוריו...

(מתוך הגדה של פסח ויגד משה)

שם הם מתלמידי החכמים שהיו בדורו, ושם יתבקש לקרוא מה שקרא ולשנות מה ששנה, מסכת אחרי מסכת, שם תתגלה האמת וידעו מיהו תלמיד חכם אמיתי. וזהו שנאמר: "נודע בשערים בעלה, בשבתו עם זקני ארץ". והיה החפץ חיים מדבר בהתרגשות על אותם בני ישיבה שאינם יודעים אפילו שני סדרים בגמרא, ומה יענו ליום הדין!...

הוא לומד 'קצות' אחד ומחפש למצוא איזה סברא כדי לנצח את חבריו ולהראות את למדנותו

6. באחת משיחותיו בהיכלי הישיבות התבטא רבינו: מה עושה בחור ישיבה המבלה את שנותיו בימי הבחורות בישיבה כדי לקנות שם טוב בין חבריו. הוא לומד 'קצות' אחד ומחפש למצוא איזה סברא כדי לנצח את חבריו ולהראות את למדנותו, אמנם "גם הנפש לא תמלא" והוא מחוסר סיפוק, ולאחר כמה שנים הוא שבור ורצוץ שיצא בלי כלום מהישיבה. אמנם מאידך נתבונן איך נראה השקדן שיושב ולומד בשקט ברציפות וחוזר על תלמודו בלא להתעסק בתחרות

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

★ שיחת חינם בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב

"תפסיק כבר את המשחקים. שאלתי שאלה, ענה לי בבקשה, כמו בן-אדם. כמובן, באם אתה רוצה."

"המשגיח אומר" המשיך שעפטייל-זוסיא בלא להתייחס "שכדאי מאוד מתחילת השנה לדאוג להצלחה במבחן המסכם בסוף השנה. אני פשוט לקחתי את זה ברצינות" סיים שעפטייל-זוסיא את נאומו הארוך, יחסית בשבילו. "לקחת ברצינות את הדאגה?" לא הבין בער'ל.

"גם דאגתי" התחייך שעפטייל-זוסיא שבע נחת "אך בעיקר עשיתי גם למעשה. בכל שני-שבת, בקיץ בעיקר ביום ששי ובחורף בעיקר במוצ"ש. ישבתי ועברתי בזריזות יחסית על הלימוד השבועי כשלאחר מכן סיכמתי בקצרה בכתב מה למדנו השבוע. וב"ה התוצאות לא אכזבו..."

"אם כן זה לא חכמה גדולה" פלט בער'ל נבוך מהפשטות שבדבר. "לא דברתי על חכמות. דברתי על תוצאות!" חתם שעפטייל-זוסיא בחיוך מאושר. **בידך הדבר!**

ביום הגילוי התאפק במתכוון לדבר עם חברו על זה. לא נראה היה עליו שהוא נהנה מידי מהעיסוק אודותיו וסביב הציון הגבוה. אך כעת עם החופש השורר, נראה היה שהגיע הזמן.

אחר סיפורי דברים וגיבובי שיחות, פתלתל ועקלקל, הגיע בער'ל ללב העניין בהניחו את הפצצה על השולחן "ספר לי את הסוד. איך אתה מצליח?"

פניו הנדהמות ספרו במקומו. בטוח היה כבר שחזר למנוחה ואל הנחלה. "לא. זה לא סתם סקרנות." הזדעק בער'ל בקול שנשמע כהתחננות "אני גם רוצה להצליח לזכור את הלימוד."

"אין בזה שום סוד" השיב מחויך כולו "צריך רק לשמוע בקול המשגיח."

"מבחור מצוין כבר נהנית למשגיח" התרעם בער'ל. "לא. לא הבנת אותי" העמידו על טעותו. "אתה זוכר מתי המשגיח מדבר בפעם הראשונה על המבחן הגדול?"

"בטח שאני זוכר. בשמוע'ס הראשון בתחילת הזמן" השיב בער'ל בלא להבין לא הוא חותר.

"נו, מאך המוציא אדער מזונות. אתה לא מבין?"

האסט א פראבלעם? לאמיר רעדן אויף דעם

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388